

Szerkesztőség:

Petőfi-utca 1. szám II. emelet
Bérmunkások leveleit csak ismert
kötől fogadjuk el.
Kéziratokat vissza nem küldünk.
Kiadóhivatal:
Petőfi-utca 1. sz. (Ungerleider Albert
könyvnyomdájában.)
Küldetés díjazása szerint.
Egyes szám 5 kr., ünnep- és vasár-
nap utáni szám 3 kr.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Megjelen hétfőn és ünnepek után is.

Előfizetési árak:

Table with subscription rates: Féléves 12 frt, Fél évre 6 frt, Negyed évre 3 frt, Egy hónap 1 frt. Includes details for Vidékre postán küldve.

„Aradi Közlöny.”

Az év utolsó negyedéhez érve, bizalommal fordulunk az „Aradi Közlöny” nagy közönségéhez. Reklámra, nagy szavakra nincs szükségünk. Politikai álláspontunkról idegenek ezek a rábizuk azokra, kiknek minden tevékenységük a nagyhangú szavakra szorítkozik.

Jól tudjuk mi és méltán várja lapunk közönsége, hogy az „Aradi Közlöny”-ben Arad város, Arad és Csanád megye intelligenciájának lapját írjuk tovább. Nem kacérkodunk a szabadelvű szemekkel, de törhetlen erővel munkálunk szabadelvűséget, melynek hódítása kiérjed az ország ama nagy táborára, mely olyan osztatlan tetszéssel és rokonszenvvel kíséri a legmunkásabb kormány törekvéseit egy parlamentben, mint a polgári közéletben.

Szükségtelen tehát újra jelezniük, hogy politikai tekintetben jövőre is ez a programunk, melytől nem térít el sem gáncs, sem a provinciális, kicsinyes támadások szenvedélye vagy elfogultsága. Nagy elégtelünket birjuk folyton abban a megítélő támogatásban, melyben az „Aradi Közlöny”-t Arad város és a két megye notabilitásai s független értelmiségie már három év óta részesítik. Epen ezért ma tudunk jövőre is a jó izlés és a kötelezően fokozott tevékenység utján, hogy az „Aradi Közlöny” közönségének tetszését komoly becsüvagy munka közt érdemeljük ki.

Rovataink gazdagsága és jólétsége mellett, kizárunk azokból minden szenzáció hajhászatot, mely elfajultságában már a komoly napilap hitelt támadja meg.

Vezércikkjeinket részben ezután is kiváló budapesti publicisták írják, kik a most megindult politikai élet nevezetesebb eseményeiről első kézből fogják értesíteni az „Aradi Közlöny”-t.

Regényeink szünet nélkül fogják lapunk tárczájában a szórakoztató elemet képviselni eredeti tárczáinkkal együtt.

Közérdeklődésünk és a közönségünk igényeinek legjobb kielégítésére való tekintettel fog szerkesztetni, midőn arra törekszünk, hogy Arad város, Arad és Csanád megyék közgazdasági és társadalmi ügyei a közérdeklődés szempontjából nyerjenek mindig megoldást. Erre a programra támaszkodva, reméljük lapunk támogatását és terjesztését az „Aradi Közlöny” közönségétől.

Az „Aradi Közlöny” szerkesztősége.

Kérjük lapunk azon előfizetőit, kiknek előfizetése szeptember végén lejárt, hogy előfizetéseiket mielőbb megújítani sziveskedjenek, nehogy a lap pontos szétkülésében fenakadás álljon be.

„ARADI KÖZLÖNY”

(Megjelen mindennap)
Előfizetési feltételei.
Helyben házhoz hordva:

Table with subscription rates: Egy évre 12 frt, Fél évre 6 frt, Negyed évre 3 frt, Egy hónap 1 frt.

Vidékre szétküldve:

Table with subscription rates: Egy évre 14 frt, Fél évre 7 frt, Negyed évre 3 frt, Egy hónap 1 frt.

Az „Aradi Közlöny” kiadóhivatala.

Fiume koszoruja.

Arad szept. 29.

A budapesti lapok lelkesedéssel üdvözlik a szép Fiume küldöttségét, mely azért jött a magyar fővárosba, hogy a Deák Ferencz sírját megkoszorúzza.

Fiume rokonszenve és barátsága tagadhatlanul nagy jelentőséggel bír és birt réánk nézve abból a tekintetből, hogy az egyetlen magyar tengeri kikötő lakossága testestől lelkeستől az anyaország, Magyarországhoz vitessék egészen közel a kölcsönös rokonszenv által. Ezért megy a kormány a legmesszebb áldozataival az Adria gyöngye iránt. Ezt diktálja nekünk a józan ész, de meg a legkétségbevonhatlanabb nemzeti aspirációk politikája is.

Szivesen tekintjük mi is a fiumeiak Budapesten létét annak a tanujelöl, hogy ha pillanatnyi szeszélyből, pillanatnyi hangulat, hullámlás folytán, vagy bármi más, de mindenesetre csak alárendelt jelentőségű indokból, ugyancsak — szerencsére — pillanatnyi, futólagos jellegű disharmonia támad is, még pedig nagyon ritkán a város és az ország között, a hiség, ragaszkodás és lojalitás azon szilárd és szintén hagyományos érzelmei, melyek Fiumét a multban mindig kitüntették és jellemezték s melyek a magyar nemzet osztatlan rokonszenvet, áldozatkész szeretetét nyerték meg a városnak: mégis csak

elfoglalják ismét előbbi helyeiket, uraivá lesznek a kedélyeknek és elméknek. Mert hiába, azt a viszonyt, melyet a történelem, a mult, a jog, a körülmények, az érdekek megalkottak és szentesítettek, nem alterálhatják komolyan helmi pillanatnyi hangulathullámlások. Az a viszony nagy és kemény próbákat állott ki a multban s elég erősnek bizonyult arra, hogy komoly megzavarásoktól ne kerüljen feltenünk sem jelenben, sem jövőben.

Egyebek közt maga is a fiumei küldöttek budapesti útja is kelte fel bennünk a biztos hitet. Az alkalom és cél, mely őket oda hozta s ottlétüket a velünk való solidaritás érzetének az egész nemzet részéről igaz rokonszenvvel s testvéries elismeréssel fogadott ünnepléses manifesztációjává avatja. Annak a Deák Ferencznek sírmelegét koszorúzza meg Fiume város küldöttsége, ki Magyarország és így Fiume előtt is azon újabb alkotmányos korszakot inaurálta és nyitotta meg, melynek eddigi folyama alatt Fiume, sajátos individualitásának nemcsak megőrzése, de kifejtése mellett is, igen örvendetes gyarapodás, fellendülésnek indult s évről-évre növekedett; hatalmas forgalmával számot tevő kereskedelmi emporiumává lett az Adriának s a világereszkedelemlnek. Pedig hát mind a mellett, hogy Fiume hatalmas lendületet vett, örvendetesen szepült és gyarapodott, még korántsem érte el fejlődésének netovábbját; a szellemi, közművelődési és anyagi téren eddig felmutatható eredményei bizony feljogosítanak a reményre, hogy a multnál és jelennél még szöbb, még virágzóbb jövő vár rá. Általa féltett, általunk testvéri érülettel respektált individualis jellegét megőrizheti mindvégig s Magyarország nem fogja tőle megvonni az anyagi, a közgazdasági élet ama tápnedvet, melyek máris érezhetően lüktenek a város életének vérkeringésében. Sőt még fokozhatni fogja azokat, hogy Fiumét a virágzás lehető legmagasab fokára emelje, a mit mi őszintén kívánunk. Természetes dolog, hogy ennek szükségos előfeltétele a hagyományos testvéri viszony zavartalan fontartása. Mi, magyarok következetesen és öntudatosan mindig rajta leszünk, hogy a testvéries viszony minél erősebb gyökeret verjen

és megszilárduljon, nem kívánva viszontzásul egyebet, mint azt, hogy a fiumeiak hasonló barátságos, testvéries és elfogulatlan indulattal fogadják érzelmeinket, méltassák teetteinket. Akkor aztán a meghitt jó viszony köztünk és Fiume közt soha egy percze sem fog megzavartatni. A felfogások, érzelmeik és érdekek harmonizációjából pedig Fiumének nem kevesebb haszna lesz, mint Magyarországé.

Üdvözölje hát minden magyar szív a fiumeiakat, kik Deák Ferencz mauzóleuma előtt, kezükben a kegyelet koszorujával adnak kifejezést: Fiume és a Magyarország testvéries frigyének!

Egy francia lap a magyar tanujelöl. „Tanárképzés Magyarországon” cím alatt a „Párisi Magyar Ertesítő”-ben a következőket olvassuk:

A „Justice” szeptember 26-diki száma Millerandtól nagyon érdekes, másfél hasábos cikket közöl, a melyben a budapesti tanárképzés intézet és a mintagyaznázium szervezésével foglalkozik s a legnagyobb dicsérettel emlékezik meg a kitűnő intézet és tanárokról.

Felcímli, hogy mily szép sikerrel mennek itt végbe az érettségi vizsgálatok, a fiatal tanárok mily eredményteljesen töltik itt el a gyakorlati évet s így végzi:

„Látjuk, hogy mi még messze vagyunk az igazi baccalaureátustól. A Saint Genevieve dombon levő érettségire előre megszült vállalkozási kemenezék (fours á baohot; t. i. magánvállalatok, melyek az érettségire készítetnek elő) sőtmenyei ugyan ám rosszul járnának Budapestben.

De azt hiszem, hogy a közoktatástgy reformátorai nem fognak nem időt sem fáradságot kémelni hanem igyekezni fognak odamenni s abból a forrásból meríteni tanulságokat.

Csemegi színeváltozása.

Lapunk elmondotta már nézetét a Csemegi Károly legújabb „politikai” akciójáról és arról a furcsa helyzetéről, a melyben az ellenzéki lapok tetszelegtek maguknak ez esettel szemben.

Hogy a kérdés teljes részleteiben és komolyságában tisztán álljon olvasóink előtt, ime itt adjuk most a „Nemzet”-nek erre vonatkozó tegnapi cikkét:

Nem foglalkoztunk azzal a nagy kérdéssel, hogy Csemegi Károly ur hogyan látta jónak gyakorolni szavazati jogát a legközelebbi belvárosi képviselőválasztáson. Nem foglalkoztunk annak daczára, hogy ugyancsak provokálta a foglalkozást az ellenzéki sajtó azon mdora, a melylyel a szavazatot kommentálta.

A „népszerű tancselnök” szavazata, kit az ellenzéki ifjuság — a „Magyar Állam” egy munkatársának vezetésé alatt — eljenezve kísért a városházatérre s ki csak éppen, hogy egy nem jár, mint Doda Traján hazatitni érdemekben gazdag védője, Eotvos Karoly ur, hogy a tömeg vállaira kapja, — valóban provokálta a hírlapi megjegyzéseket és egész tartózkodásunk kelle hozzá, hogy elhalgathassuk azt, a mit mondani az ilyesmire kell.

Mert ha az ellenzéki sajtó egy kormányparti hírlap pár szónyi megjegyzéséből a bírói függetlenség megsértését magyarázza ki; ha azt akarja ebben látni, hogy a jelen kormányzat — a „Pesti Napló”-ból idézünk — „a bírónak törvényben kimondott függetlenségét csak addig téri és respektálja, míg annak meggyőződése a kormánynak és pártjának nézeteivel megegyezik”, — akkor mit mondjunk az ellenzékre, mely egy bírónak, az ő nézeteivel megegyező szavazatát utozai demonstrációra s mit mondjunk sajtójáról, mely a szavazatot a másék szavazók politikai és polgári függetlenségének türelmetlen gyauasítására használja fel.

Mi nem tiszteljük a bírói függetlenséget, mi, kik hallgatunk, ha az ellenzéki nagyhanguság politikai eseménynyé fujja fel egy bíró szavazatát; de tisztelik a függetlenséget azok, kik évek óta nem tessnek mást, mint azt kiabálják, hogy a kik másék szavaznak, mint ők szeretnék, poliikai és polgári meggyőződésüket mind megtagadják?

„Azok közt, a kik mult hétfőn báró Kass ellen szavaztak, ott van a legtöbb törvénykezéi számos, érdemekben Csemegivel joggal mérkőző tagja. Olvassa el s alkalmazza ezekre bárki ama szavakat, melyeket az ellenzéki sajtó, melyeket az ellenzék megválasztott jelöltje, melyeket az ellenzék vezére a báró Kass ellen szavazókra nagyban és egészben mondott, s aztán kérdezze: van-e egy atomnyi igazság abban, hogy az ellenzék e gy szavazatának kommentálás., kormányparti részről sérelem a bírói függetlenség ellen.

„Az ARADI KÖZLÖNY” tárczája. (Szeptember 30.)

Trefort ifjusága.

Falk Miksához, a „Pester Lloyd” főszerkesztőjéhez, kitől mult számunkban Trefortól nagyérdékű megemlékezéseket küldtünk, aristokracziánk egy igen nagy tiszteletben álló női tagja levelet intézett, a melyben Trefort ifjuroi éveiről, mint ama viszonyok beható ismerője, számos új adatot közöl.

A magas rangú irónó előzőleg Csáky Petronella grófnéről, e nagy és nemeslelkű főtevéről, emlékszik meg, a ki gyermekkel nem lévén megáldva, a vidék árváinak lett gondviselő anyjává. A levél ezután így szól: Trefort Agost atyja valóban orvos volt és pedig Homonnán, a hol Csáky grófné lakott; a grófi kastélyban azonban nagyon sokáig nem fordult meg. Ekkor a váletlen úgy akarta, hogy, egy különben derék ember, a viszonyok szomorú fordulta miatt öngyilkosá vák. Az öngyilkos hátrahagyott iratában Csáky grófnéhoz fordult esdekelve, hogy kis leányát vegye magához. A nemeslelkű hölgy a szerencsétlen utolsó óhajtásának azonnal eleget tett. E felajánlott gyermek ideglámba esett s ekkor Csáky grófné, homeopathia. hamarjában nem találván, Trefort orvoshoz fordult. Így jutott ő először a kastélyba, a hol, kigyógyulván a leány, azon tul szivesen látott vendég volt. De ezen események után Trefort atyja csakhamar elkötözött Homonnáról Egerbe, valószínűleg két fia: Agost és István könnyebb neveltetés végett. Midőn a harminczas évek elején a cholera az ország minden vidékén pusztított, a Trefort családból is kiszemelte áldozatait. A két ifju Trefort, kik anyjukat már korábban, ekkor hírtelen s egy csapásra atyjukat és nagyanyjukat is elvesztették. Agost ekkor körülbelül 15 éves lehetett. Atyja,

mert akkor még az orvosi pálya jövedelmezőbb volt, némi vagyon hagyott gyermekeinek. Akadtak azonban lelkiismeretlen emberek, kik az egymagukra maradt két árvát örökségükben megrövidíteni akarták. De Agost már akkor is korán éret, eleven eszt fiu volt, ki jól emlékeztében tartotta homonnai tartózkodásuk idejéből, hogy Csáky Petronella grófnét általan az árvák anyjának nevezték s azért nem sokáig tétovázva, megindító levelet írt a uemes grófnéhoz, esedezve, hogy mint sok anyyi más árváfogadja őt és ifjabb testvérét is védelme alá s kéri, hogy a reakjok maradt kis vagyont vegye kezelés alá, nehogy azt még inkább megrövidítsék. A grófnét a levél mélyen megindította s így került Trefort Agost és testvére Csáky Petronella grófné gyámsága alá, a ki csakhamar felismerte Agost kitűnő tehetségeit és fékezhetetlen tudománysozját.

Abban a nagyterjedelmű művelt társaságban, melyben a grófné élt, az ifju Trefortnak alkalma nyílt magát mindinkább kiképezni, tökéletesíteni, anyagilag azonban a grófné részéről alig alig részesült támogatásban. Bármennyire nehezen hibetőnek látszassák, de azért mégis igaz, hogy nagy utazásainak költségeit sajátjánól fedezte; örökölt tőkétjét erre fordította s azonfelül, alig hogy nagykoruvá lett, egy nemzetgazdasági művet írt, a mi szintén jövedelmezett valamit. Ez arra serkentette, hogy irodalmi tevékenységét folytassa s ezzel tett szert az eszközökre, a melylyel magát tovább művelhette és tapasztalatait öregbithette. Annak oka, hogy multjáról soha sem szólt, főleg az lehetett, hogy az első nagy keserűségét testvére, István okozta, a ki mindendenben elleutélet volt a genialis Agostnak s a ki sok gondot okozott Csáky grófnének. István egyáltalán a tanulásról hallani sem akart, úgy hogy, az akkori szokás szerint, mint afféle szemmirevalót, a katonasághoz vitték, de ott se maradhathott. Később on-

nan is, majd szerencsétlen házasságot kötött s végül — agyonlötöte magát. Mindez végtelenül fájt Agostnak, a ki szőgyenkezett a vételes köznyelmisségbe merült ócsase miatt; életének ez volt első szomorú mozzanata s ezért hallgatott eredetéről s ifju koráról.

„Ismertem — folytatja a levél írja — még ifju korában s már akkor is úgy találtam, hogy a multról nagy ritkán beszélt. Szelleme mindig előre járt, tekintete arra fordult, a uinek történnie kell, s nem arra, a mi már megtörtént. Testvérét is ismertem; hasonlított Agosthoz, de a vonások átszellemlése nélkül; ellenkezőleg; a vonások az érzékiség és a bárgyuság jellegével jelentkeztek nála.”

Es most ide iktatjuk az elhunyt miniszter keresztleveleiből a következő adatokat: Trefort Agost született 1817. február 7-én, megkereszteltetett február 9-én. A keresztgyében Agost, Adam, és Ignaz neveket nyert. Törvényes fia Trefort Ignaz r. kath. vallásu szemlémegyei orvosnak és nejeinek: aznl. Boldovics Tekla róm. kath. vallásu asszonynak. Atyja lakása: Homonna. Keresztapja: Polányi Imre sótaros. Keresztelő: Fedak János, káplán. — Ugyancsak a gyászoló család által rendelkezésre bocsátott adatok nyomán közöljük, hogy az elhunyt miniszternek két testvére volt és pedig Antal, a ki kiskorában halt meg és István, a ki 1861-ben kötözött el az élők sorából. Ugy apját, mint anyját az 1831-iki nagy kolerában, egy napon vesztette el, s nyolcz nappal később anyai agról való nagyanyjától is megöztötte a sors. Az így teljes árvaságra jutott gyermeket vette aztán védő szárnya alá Csáky Petronella grófné, ki jól ismerte Trefort nagyanyját, anyjáról pedig számos levelében tesz említést, mint kedves s nagyon szép és szeretetreméltó asszonyról.

Őszi fuvalom.

(Népléle tőredék.)

— Az „Aradi Közlöny” eredeti tárczája. — „Hives borongós ősi nap” Nem tudom mas is így van vele, vagy csak az én excentrikus agyam réma-e, de

reám az idöszak, melyben még nyílnak a völgyben a réti virágok, valami csodálatos megfoghatatlan hatást gyakorol.

Mintha a lassan uszkáló felhök — az istenség összevont szemöldike — képét adná vissza, homályos ború fátyolozza el a lelket, s szívem valami kimagyarázhatatlan, sejtlemszerü bánat szoritja össze.

Ablakom alatt a hatalmas folyam sötét hullámai olyan mogorván rohannak, élvezni még hátralévő szabadságukat, mely nem sokára a tél jégbilincsei alatt fog nyögni. . . A főváros, mely máskor innen a magasból is olyan élénk, hogy szive dobogását hallani, vére lükettését érezni lehet, sűrű szürke ködbe van burkolva s az egyetlen hársor is, mely olyan tetszelegve szokott vízi képmásában gyönyörködni. . . most ridegen emelkedik föltéle, s szinte lehetetlen elöttem, hogy lakói is ne osztanak mogorvaságot s a falak mögött lehetséges egy vidám hangot, kacaját hallani!

Az őszi szél még zöld lombok között suhan végig, de köztük ott tarkálnak már elhervadt társaik, s végsohajjal szakadva le életadó törzsük testéről elsárgulva hullanak alá.

Nekem úgy tetszik, mintha ott maradt társaik zokogását és sóhajait hallanám s könny lopódzik szemembe. . . A kedves kis csicsérgő ereszlakók komoly csicsérgéseket váltanak, és alig felcseperedett fiókáik élénk vita tárgyává teszik a távol második haza szépségeit.

Nézem . . . nézem őket . . . s lassankint eltűnnek szivemből a jövő tarka csalképei, a jelen örömei . . . s minden elsztrkül . . . Sehol semmi . . . csak szürke szürkeség. . .

A virágok kelyhéből mintha édes bus, másvilági hangok szállnának felém . . . Hatyudalukat éneklik el a hűtlen napsugárhoz! . . . Oh ha én is lehajthatnám fejem és

egy sohajommal elhagyná testemet az a szegény megkínzott lélek! Ha nem vol, nának itt nehéz lánczaim, melyekből kihaltak a szeretet aranyzemei, csak a kötelesség súlyát hagyva vissza! . . .

Szürke minden . . . ah milyen szürke . . . de csodálatos e szomorú emlékekben, melyeket a bors é, haldokló természet bennem ébreszt, van valami kéjes!

Akit semmi remény, öröm nem kötött e sivár élethez, annak egyetlen boldogságát a fájdalom képezi . . . Átszenvedni a mult gyötrelmeit, mint rövid elröppent álmot visszaidézni boldogságot, oh ebben a kínban van valami édes! . . .

Mily kevés perczem volt, melynek emléke arozmába kergette a vért, ujra átremegve a szerelem mámorított boldog pillanatait . . . és mennyi a sötét bú . . . szenvedés . . . de kéj volt nekem e gyötrellem is, hisz miatta szenvedtem át . . . Miatta! . . .

Oh ha felfogta volna mennyire szerettem . . . ha betekintett volna abba a mélységbe, melyet csak szerelmem töltött meg, melyben soha más mint az ő képe volt visszatükrözve, ha olvasott volna lelkemben, melynek minden lapjára egy-egy szava, kívánása, aggodalma volt leírva, hogy ujra meg ujra elolvassam, teljesítem, eloszlássam őket! . . . Nem tudta mi a szerelem?

Nem tartod érdemesnek arra, hogy lelkét egész teljeségében kitarja előttem, szívének volt csak, szellemének nem, szava hozzám! Pedig a nő, kit valódi benső szerelme fölemelt már a földi világól — elég magasan áll, hogy megérthesse kedveae minden gondolatát, követhesse szellemének röptét, segítsen eszméit összefűzni . . . kétségeit eloszlatni . . . s egy-egy nehéz válságuznál, hol hiúság, becsület vagy becsüvagy ágaznak széjjel, szerelme suglatánál fogva a helyes utat kijelölje . . . S arra, hogy a szerelem nyájasa zavain kívül annak szellem-

Vagy oda át szabad a nem sértés semmi közérdek ellen, azt hirdeti, hogy az ellenzéki szavazatok a közérdeket megmentésére adták, a mi direkt azt teszi, hogy a kormány párti szavazatok a közérdeket megmentésére adták; — de nekünk tilos visszamondani annyit is, hogy mit gondolunk a mit tartunk a gy szavazati politikai és etikai értékeiről? Valóban nehez megőrizni a tárgyilagosságot az ellenzéki követelések ily egyetemes szemben, a Csemegi Károly ur, ha e vita rá nézve kellemetlen igazságok nyílt kimondására vezet, tulajdonítanak ezt azoknak, a kik — utozai tüntetésükkel a sajtóbeli kommentárjaikkal — mint első nem respektálták azt, minő tekintet illeti meg politikai joguk gyakorlása közben is azokat, kiket állásuk a hivatásuk természetesen szertleg kívül helyez a párt politikai küzdelmek porondjára.

S hogy most már mi is megtörték hallgatásunkat, azt a sajtó újabb zajongásán kívül az okozza, a mit a kérdésben forgó grand electeur, szavazata védeimében a nyilvánosság előtt produkál. Egy ellenzéki német lap számai egymás után hozták a személyes kommentárokat a nagy esemény megvilágítására, miért és hogyan történt Csemegi ur színevalóssága a legkisebb val, a mi e sorsában felhangzik, a személyes uralom, az igazságtalji képtelenség a telhetetlenség, az elvtelenség vadja minden ellen, a mi Csemegi urnak nincs nyére. Ez a szereplés igen is most már elmulasztathatlanná teszi a megj. gyzésekét és a kik hallgattunk akkor, mikor Csemegi ur saját legjobb belátása szerint, jogával élve szavazott, s kik — igazában szólva — nem is hántuk, így szavazott-e vagy úgy: most már publicitási kötelességből is megmondjunk nem Csemegi Károlynak, a kuria tanácselnöknek, hanem Csemegi Károlynak a politikai nézetváltozását előtérbe tolv, jelentőségében feltűnő akaró s mások és egy egész rendszer ellen igaztalan vádaknak okadatoló politikuskak: mit tartunk e politikai nagyzolás érdeme s jogosultsága felől.

S előre becsátjuk, hogy nekünk, kik évek hosszú során át az általa képviselt judikatúriai iránynak a sajtóban védelmezői voltunk; kik tiszteltük az ő tudományát, jellemét, egyéniségét, nagy látkörét; s a kik sajnálva láttuk, hogy mindezek érvényesülése elé a judikatúrában, saját maga hogy halmozza a legyőzhető akadályokat: előre becsátjuk, hogy nekünk ezek a nézetek felőle irány felől, most sem változtak meg. A mit mondunk, az szereplése politikai részére vonatkozik s ha Csemegi ur, csakugyan az az eszes ember a kinek mi tartjuk, tudni, érezni fogja, hogy azok itéletében, a kik palczát törnek a felett, a mit most tesz, irányában igazabb megbecsülés nyílván, mint azokéban a kik diadalmos rivalgással fogadják, eszközül eszéjakra felhasználhatni vélik s alapjában lenézik, kaczagják a gyűlölk.

S ezek előrebocsátása után mondjuk, hogy Csemegi ur ez időszaki politikai szereplése egy érthetetlen, helytelen s logika nélkül való hüszködés, a melyet e kitűnő férfiú minden tisztelője sajnálkozva lát s a

melyet — megvagyunk győződve — kedélyének mai igazalmi s a körülte most felhangzó s neki jól eső zaj elhangzása után ő maga sem fog élte dicsősegei közé számítani.

S a mit mondunk, azt igazolni tudjuk igazolni nem vádakkal mások ellen, hanem igazolói tényekkel, a körülte adataival.

Mit mond Csemegi Károly ur: mi vezette őt politikai nézetváltozásában? Meggyőződött talán, hogy Polonyi Géza ur — a belvárosi Kaau-párt vezére — a jövő hivatott embere? Vagy arra a tudatra jutott, hogy Magyarországnak azt kell lennie, mit "akor" Kosauts s azt meg kell tennie? Vagy Csemegi ur liberalizmusa, melynek mindig őszinte tisztelettel adóztunk, egyszerre megtalálta közeletünkben joggal nélkülözött ideálijait az Apponyi gróf liberalizmusaiban? S most már ő is, mint Apponyi, az őök sirjaink kegyeletlenül eltapodott látja bennünk, kik másutt keresünk korunk, nemzetünk, társadalmunk törekvésének célpontjait, mint a nemcs gróf? Nem, Csemegi Károly ur mindezekről nem beszél, a mikről beszélnie színtegy lehetne, mint egyebekről beszél, O egyedül és kizárólag igazságtalji szempontokra vizi vissza a maga politikai nézetváltozását.

S ebben van az ő legnagyobb tévedése s ebben van elhatározásának igazi kicsinyessége legjobban dokumentálva.

Csemegi Károly elégedetlen azsal, a mit a Tisza-kormány e téren produkál. Irányátának nem felelnek meg ennek tényei. Azt látja, hogy az általa képviselt a hirdett nézetek nem valósítottak. S ezért szakít e kormánnyal. Megrovja töle támogatását. Jó. E kormány, mely sok nehézséget leküzdött, majd csak kiállja ezt is. De e részben Csemegi ur — a saját álláspontjából — még mindig helyesen, logikusan járt el. Haem a mikor oda áll egy politikai irány hívei közé, mely éppen igazságtalji dolgokban az ő irányja, elvei, őt személye ellen való kicsinyes gyűlölködésben találta minden örömet, akkor követi el azt a politikai baklövést, a mit joga van mindenki ellen szemére vetni, a ki valaha hitt tudományában, irányában, egyéniségében.

Nem tudja-e Csemegi ur, hogy Magyarországnak melyik politikai táborból, a sajtó melyik organumaiból tették gyűlöletessé a „Csemegi-codexet”? Nem tudja-e, melyik tábor, a sajtó melyik része hirdette, a megvadult közvélemény örömradiála köz, a legsötétebb justic-politikai reakcióit? S nem tudja-e, honnan akadtak az ő általa is képviselt ellenkező áramlatnak írásban, — szóban egyedüli elhatározott, — a közvélemény megvadulásával is szembeszálló védői? Elfelelte-e, mely tábor hirdette ki őt, éppen őt ország-világ előtt olyannak, mint a ki törvényalkotásával meghamisította a nemzet szellemét, kiszolgáltatta anyagi s erkölcsi érdekeit a romlásnak és puztelálásnak, s urrá tette fölőte az idegen teoriák romboló intézményeit? Nem tudom, gyűjtötte-e Csemegi ur az erre vonatkozó adatokat. En, ki hírlapírói foglalkosom természeténél fogva sokra emlékszem,

a mire mások nem emlékeznek, állítani merem, hogy az a két lap, a melynek az a jelelt, kire Csemegi ur tisztán igazságtalji politikai és judikatúriai szempontokból rászavazott, vezérközlőme, hogy ez a két lap többet rontott abban, hogy Magyarorszag közvéleményét a nagy és nemcs humanizmus azon iránytól, a melyen jogfejlődésünk a negyvenes éveken megindult, s a melynek Csemegi ur is híve, eltérte, mint a mennyit Csemegi ur, bármily magas állásra vitte is őt esze s érdeme, valaha ez irányban épített. Ez a sajtó vadított el a közszellemet, ez ingatta meg hitét, ez kultiválta a Reesi Bandikat és a Barykat, ez kiáltott fesszid meg-et a Seyfertekre, Kozmákra Csemegiekre. és most Csemegi Károly oda fogatja magát diadalszerűkűl — s erre joga van: de arra nincs joga, hogy azt higgye s azt hirdesse, mintha ezzel azon igazságtalji érdekeknek tenne szolgálatot, a melyek képviselőjül hirdeti magát.

Nincs még egy esztendeje, e lapoknak alkalma volt a Csemegi ur irányát igen komoly támadások ellen védeni. Ime e támadásokból egy pár hely.

Nem akarunk kiterjeszkedni — írta egy nagy lap — azon veszedelmes anomáliákra, melyeket a büntető igazságtalji társaság terén maga a kriminális kódex honosított meg. Nem akarunk kiterjeszkedni azért, mert a büntető törvénykönyv revíziója a már oly általánosan érzett szükségéggé vált, hogy ha csak azt nem akarjuk elérni, hogy a nemzeti igazságtalji törvényesen elomponjon, s végkép elveszítse az igazságtalji jogalkotásban vetett hitét és erkölcsi megnyugvását. revízió tövé el nem halasztható. De meg ez megtörténik, lehetetlen orvosást nem sürgetünk ott, a hol ez a remedium adminisztratív uton is eszközölhető. Nincs civilizált, büntető igazságtalji társaságának nagy érdekeit és kötelességeit szíven viselő állam a világon, a hol a mint e szomorú jelenségek mutatkoznak kezdek, az erre hivatott faktorok... erőlyes közbelépése folytán a kellő és lehető orvoslásról rögtön ne gondoskodjanak. A büntető törvénykezésnek igazi erkölcsi alapját a további megalkotástól megmenteni és visszaadni a valódi bírói jogerzetet a büntető törvénykezésnek, ez ma oly elementáris erővel fellépő követelmény. mely elől minden egyéb meilektelenkedni nem hátrétnak kell szorulnia. Ha ennek érvényesülését, s a melyly tekintetek gátolják, meg kell változtatni a tanácsbeosztást. a helyezési tanácsa elnököket. A francia bírói szervezetben, egyes autokratikus hajlam tanácselnökök befolyásának megteremtése képest a folytonos romlalomnak egyik indokát. Büntető igazságtalji társaságunkat a nemzeti jogerzet fejlesztésének egyik kimagasló tényezőjeként szeretjük tekinteni. A mi ennek útjában áll, azt el kell onnan könyörtelesen kézzel távolítani. Mert a nemzet közlekedésmerete s a büntető igazságtalji társaság vetett hité és bizodma oly magas tekintetek, hogy azokat áldozatul engedni... a nemzet legkényesb közérdekein elkövetett súlyos árnás.

Es ezek az idézetek, melyek Csemegi ur egész irányja ellen, mint minden beavatott tudja, a kéig menő harozot jelentik, ezek a legényhűbbek a támadások közül, melyeket ellene az a politikai irány növelt nagyra, a melyhez most hozzá állt.

S ezek az idézetek abból a lapból közzölve, a „Pesti Napló”-ból, mely ma a bírói függetlenség megértését látja abban, hogy a „Pester Lloyd”, Csemegi Károly politikai szavazataira egy pár megjegyzést tett.

De a bírói függetlenségét az nem sérti, ha azt követeljük tőle, hogy ítéletében a közvéleménynek (ipsissima verba) hódoljon, s ha nem teszi, ha elötte „csak” az igazság és törvény az irányadó, akkor... követeljük áthelyezését, a mi ha meg nem történik a nemzet legkényesb érdekei elkövetett árulás.

Ime: ilyen jogtisztelő társaságba jntott Csemegi ur. Legyen örme benne. S e társaságnak ő benne. Az, hogy Magyarorszag jogélete oda kerüljön az utcák közvéleményének azon behatása alá, a melynek uralmát Csemegi ur mostani politikai szövetségesei követelték, az nem fog bekövetkezni, mert ez a politikai irány, hála iaten, csak az utcai zajongásban vezetó még. Es hogy többre később sem vizi, arra mából fogva egygyel több garancia van: „a népszárm tanácselnök.”

KÜLFÖLD.

III. Frigyes császár naplója. III. Frigyes német császár közzétett állítólagos naplójának ügye már eddig is nagy érdeklődést keltett, azon stadiumban pedig, melybe azt Bismarck hercegnek a mostani német császárhoz intézett általunk tegnap közölt jelentése juttatta, éppen a legnagyobb föltűnést kelti mindenfelé.

Akár valódi, akár nem az elhunyt császár naplójának eddig közzétett szövege, a közzététel megtörtént provokál, mert a naplónak különösen ama passusai, melyek a német szövetség és fejedelmekkel szemben követendő erőszakra és szerződésességre vonatkoznak, nagyban ártanak a német birodalom érdekeinek, a mennyiben igen alkalmasak arra, hogy felbresszék a Hohenzollern-dinasztia titkos vágyait illetőleg a feltétlenység és ellenszenvet és lábrakapassák a különböző német néptörzsekben, jelelmi hizakban és államokban a szétzúzó partikularizmust, — oly időben, mikor Németországnak minden hatalmi ereje összeszedésére van szükség, hogy az 1870-ki nagy vívmányokat és eredményeket fenntartsa és biztosítsa. Szóval, mint Bismarck maga mondja: „a közlés, a feltörzés és bekötésnek érdekében történt.” Ki által, mint kezek segítségével? A kancellár, mint látszik, Frigyes császár környezetére gyanaszik, melyet kemény és kiméletlen szavakkal apostrofol s a mely tudvalevőleg épen nem viseltetett barátságos indulattal a vaskancellár iránt.

Ugy látszik egy második Arnim lappang a háttérben s a folyamatra tett bűnpredménye hihetőleg az lesz, hogy Bismarck herceg, kinek immár több ízben kelle az alattomos indiskreziók s hivatalos titkok elárulói ellen egész erőlyvel fellépnie, ismét összetör vagy lehetetlenné tesz egy áskálódo, alattomos el-

lenséget. A „D. Rundschau” is különben is különben annyira meghökent a napló publikációjának következményeitől, hogy a közlés folytatásától jónak látta elállani.

LEGUJABB POSTA.

— Németország jövő külügyminisztere. A berlini konzervatív „Hallische Zeitung” írja, hogy a császárnak a birodalmi kancellárral és Bismarck herbert gróffal folytatott mult hétfői tanácskozása óta. Bismarck herbert gróffot kell a német külügyi politika jövőbeli vezetőjének tekinteni. Az átmenet majdnem észrevétlenül fog megtörténni.

— Bismarck titkos ellensége. A „National-Zeitung” jelenti, hogy Bismarcknak már osztrótkön kezében volt betekintés végett a „Rundschau” kézírata. A kiadóhivatal további következmények elkerülése céljából beküldö gyanánt állítólag Bismarck herceg egy régi ismerősét és volt diplomáciai pályatársát nevezte meg. Azt gyanítják, hogy ez nem más, mint G e f f e k e n, volt követéségi titkár, 1880 óta az államjog tanára Strasburgban, ki 1882 óta szolgálaton kívül áll s nem tartozik a szabadelvű párthoz, inkább a szabad konzervatívokhoz.

NAPTÁR.

Szeptember 30. Vasárnap. Rom. kathol. naptár: A. 19. Jerom. Prot. naptár: A. 18. Tr. Jur. Görög orosz naptár: (szeptember 18.) B. 14. Em. Nap kel 6 óra, nyugszik 5 óra 40 perczkor. — „A Kölcsey könyvtár” kedden és szombaton délután 3—4 óra pénteken délelőtt 11—12 óra közt használható.

HIREK.

ARAD ÉS VIDÉKE.

— Személyi hírek. F á b i á n László főispán, D á l n o k y Nagy Lajos főispáni titkár kíséretében tegnap az arad járási jegyzőségek megvizsgálása körutrá indult. A vizsgálatok befejezése után a főispán kuvini szöbjébe rándul ki a szüretre. S a l a c z Gyula kir. tanácsos, polgármester tegnap reggel a Szászvár szabályozás ügyében Szegeyre utazott. — S z a t h m á r y Gyula megyei főjegyző egy heti szabadságra hagyja el szöbjébe rándult ki.

— Trefort alapítvány. Néhai Trefort Agoston vallás- és közoktatásiügyi miniszter emlékének megörökítésére Arad sz. kir. város összes tanszékletői — mint már említettük — „Trefort alapítvány”-t létesítettek. — Ez alapra — mint örömmel értesültük — már eddig több mint kétszáz forint gyűlt egybe, dacára annak, hogy a gyűjtővek szétküldése még csak most van folyamatban. Az alapítványi összeg kamatai évről-évre azon aradmegyei néptanítóknak fognak jutalomképpen kiadni, kik a mezei gazdaság és gyakorlati kertészeti tanítása, vagy valamilyen házi iparág meghonosítása körül folytatást a mellékleten.

világát is bírja, nem csak érdeme, de azt megköveteli, mert ha kielégíti a térv vagy kedves csókjai — nem is tudja, mit tesz az a szó... szeretni!

Szürke ősz... csős, borús őz volt akkor is, midőn első szerelmen tündérmát álmodtam... A hűvös szél belecsuhant a nyitott ablakon át s én könyveden üszzeborzadtam... Ő mosolygott s forró kezébe vette az enyémet... s ösokjával melengeté föl őket... Nekem különös szépségem tamadt.

— Gondoljon ki itt mellettem egy verset az ősről...

Ó rám nézett s nézett sokaig olyan áthatóan tüngeszter szemét szememre, hogy nem mertem azokat lesőtni... És megszólalt. Szenvedélyes, lelkesulten, csengő hangja most is rezg szivemben... olyan magasztos volt amit elmondott!... olyan boldog, olyan büszke voltam... Miért nem halotta, látta őt akkor mindenki, akkor nem taszították volna a csüggedes, kétségbeesés éjleibe... félreismertek... s ő magába zárta terveit, tetteit, gondolatait, aggályait nem közölte a szerető hittel... míg a bánat fölemészette életérjét... lelke megtört és fénye kialudt. Ő mennyire borzadtok ez atkos időszakról! Szürke... az ő lelkeben is homály, sötétség uralkodik... örök ősz, örök szürkeség...

S ha látja lechullni a száradó lombokat, hallja sziszegni az ősi szelet, fellobban lelkében az emlékezet, egy szikrája, felgyul szemében a rég kialudt láng... és mellem ül és kezébe veszi kezemet... és néz reám különös fényű nagy szemekkel s hol halnak sutogva, hol kitoró szenvedélylyel szavalja lelke hatványulát, szép költeményét az ősről, melyet hajdan az én szememből olvasott ki.

Márki Gábrilla.

Budapesti élmények.

(A mult hétről.)

— Az „Aradi Közlöny” eredeti tárcája.

Mig Aradon „Hanzen” igazítja helyre az idegrendszerket, és művészkedéseivel csodálatja magát, (elhitetvén mindazokkal a kik elhiszik, hogy magnetizmus csakugyan hatást gyakorol sőt a vis major utján csodák országába varázsol), addig Budapestben e nélkül is deléjes álomba esik, ki a vidékről oda felvándorol és nincs hozzá szokva a főváros szédítőleg ható tarkaságához. Mikor aztán kimerülten visszatér csendes otthonába, lassanként ébrednie lethargikus álmaiból. Mindenesetre első sorban tárczájára gondol, aztán azokra, a kik vele érintkeztek, s miután végre is minden gyanúsítást alapatlannak ismer fel, tisztában van, hogy az ár elragadta utólag állérét is. Ideje van aztán arra is gondolni, mit is látott? mit is hallott? Szóval mi maradt meg a sokból emlékül?

Ilyen vidéki baleknak csaptam fel én is, mintha soha Pesten nem lettem volna. Feltettem tehát, hogy az árral hagyom magamat sodortatni. Ha ritkán keressük fel a fővárost, mindig annyi sok minden féle újat fedezünk fel, mintha bizony más Budapesttel találkoznánk; — annyi azonban szent igaz, hogy mindig másként bíráljuk el azt, ha az évek haladásával tapasztalt szemekkel nézzük a magyar Metropolit.

Vasárnap, szép verőfényes nap reggelen felkerestem a Dunapartot s miután láttam, hogy a „Hangli”-nál sokféle tarkabarka nép bálul, tehát magam is oda foglakodtam. Lássuk mi újság? Nagy dolog volt ott. Annyi törököt gyűlt a Hunyadiak kora óta nem látott Budavára; a legújabb keleti vasúti összeköttetés hozta ide. Minő más idők, de más emberek is. Mennyire csalódtam, midőn azt hittem, hogy a törökök ma is oly daliás alakok, minőknek „Szigetvár ostrománál” festik; a helyett bizony gyenge és a mostani kor izlésének megfelelő alakok állottak előttem, kik fejjel fejtükön homlokukat kezeikkel érintve fogadták a mindenfelől jött üdvözléseket, s a cigarettáit féllege fölé emelkedett „esok jassa!” kiáltással viszonozták éljen kiáltásainkat.

Utt voltak este az operaházban is,

hova nagy kísértettel érkeztek s a hol télt ház előtt került színre Goldmark örökös éré „Merlin” operája. Midőn felzengett a remek műouvertúrája s a kitűnő orchesterum kellő szabotossággal tárta elénk a mesterzenei fantáziát — ismét felhangzott a „esok jassa!” meg a tapsvihar.

A szereplők valóságos versenyt küzdöttek ezen est dicsőségeért a mit Arkel Teréz (Viviana) mindenképen önmagának vindikált. Elszánt hősiességgel állottak meg helyüket valamennyien, csukák a parforce, énkelték vagyok kénytelen rovásukra írni.

A „Vivianát” személyesítő tömb, erős hangja megtöltte az egész színház-zegezugát és aligha akad bárki is a hallgatóság közül, ki panaszkodott volna, hogy tisztán nem hallotta a művésznő mit énekelt, habár nem is értett abból semmit! Ezért aztán kevés tapsban is részesült!

Jobb estére tett szert Perotti Gyula „Merlin” szerepében, ki a mellett, hogy feltűnően jól diszponálva volt — magyar szöveggel énekelte partiját. Ezért aztán a közönség hálás elismerésével is találkozott mindvégig.

Vajon nem-e a zenemű rovására megyen, hogy Perotti is mindvégig hangja teljes erejéből énekelt? A sextett oly tul erős volt, hogy csaknem tonkre tette hallidegeinket. Alig képzelhető, hogy ily módon akart volna a szerző hatást idezni elő. Hiszen Goldmark nem Kolmark!

Az egész operában a pianó Bignio (Artusz) képviselte, ki nyugodt és mérsékelt hanglétségeivel tulzott mimikával igyekezett hatást előidézni. Hangja pazar fénykorra vall, melyből megtakarított magának annyit a mennyi elég lesz majd a penzióra.

Láng Demonia ritkította párját. Részint ügyes játékra, részint erős férfias hangjával derekasan megállta helyét. Az ensemble elég jó volt, és a hallottakból itélve az opera egy nagy koncerthez hasonlítható, mely az újabbkori zenetudomány feltűnő jelenségeinek mutatja meg magát. A zenészlég kalap leemelve teljes elismeréssel nyilatkozik e zeneműről s vajlon a nagyközönség mit mond hozzá? Hallottam az előadás alatt panaszt főfájás s idegességről, kimenetkor pedig elégtelent nyilatkozatot, mert senkinek sem sikerült egy áriát sem elcsinálni — és elfutóhözni —

hiszen Goldmark művészeknek írta operáját.

A dalmi sajtáságos symphonijában szöveg nélkül is beszél, megérteti velünk mint nyilatkozik érzelmeiben a szerző a történet felől. Az események láncolatát képes eszményileg tüntetni élnék, mintha a zene beszélne el a „Brittek” dicsőségét, mit Merlin a „jós” tudott valódi győzelemre varázsolni. Mindez a darab meséjére előnyözt bir, mert a merész phantaziákból összetakott história sok figyelemre méltó e nélkül nem nyujtana.

Talán felesleges említenem, hogy az előadásból a balett sem hiányzott, hiszen ez manapság operából ki nem maradhat. Ha valaki ekként végig tanlmanyozta „Merlint”, megérdemelte aztán, hogy más nap mulasson a „Szétevedte nagysám” felett.

A kit a Pálnay Ilkát ily pajzán szerepben nem ismeri, volt annak része meggyőződnie, mit képes ő „Juliette” szerepéből csinálni. A pajkosság legmagasabb fokáig vitte, midőn cipőjével megdobalta az „Erkölc nemesisit intézet” növendékeit. Elragoan kedveskedett, határtalan jó kedve volt, mert az előadás alatt érkezett a hír Kaas győzelem felől, mint mondják ő „m é r s é k e l t e l l e n z é k k i” (csupán azt sajnálja, hogy a párt hevesebb akcióit nem képes kifejtetni,) s az eszme győzelemre jutása felett volt elragadtatva.

Kassai (Vincent) pompás komikumával emelte a darab hatását, mig Szirmay (Raoul) beigazolni igyekezett, hogy inkább jó kedvvel, mint „komoly” fellépéssel lehet hódítani.

A kit a fővárosi élet ennyi gyönyőrei még mindig ki nem elégítettek, az felkeresheti a kiállítás helyét is, hol belépti díj nélkül megjelenhetik ugyan, de ott vevő számba megyen, s ha csakugyan pénze van, ellentálli képtelen a kiállított honi iparművek csabájainak s bizonytalannabny fiores áldozatát hoz a hazai ipar szent ügyének. Beszélk, hogy számtalan külföldi látogatója e kiállítást, s hogy egy angol család „kalotaszegi varottas” megvingai szövöttekre 500 forintig költekezett.

Kivánatos, hogy mentől jobb vásárt csináljanak, s akkor a vidékiek onnan visszatérve, aligha fognak sajnálkozni, hogy a notával — a pénz is elfogyott. Lucifer.

Látszat és való.

(Regény öt könyvben.)

— „Aradi Közlöny” számára németből fordította: —

DENISE.

Második könyv. (18-ik folytatás.)

I. Az öreg gróftól annyira óhajtott változásának gondolkodásmodjában nem állott be. Bodo ellenkezőleg évről-évre mindinkább különvált atyjától, a meghasónlás folyton győgyíthatatlanabbá lett, és most? A gróf főgályai csikorgott töhetetlen dühében, és kébelében oly barag támadt távolvóló fia ellen, a mi már gyűlöltre hasonlított.

Az udvaron kocszizóire hallatszott, egy hang, ami Reinsteinon ritka dolog volt. A gróf figyelt. Éle lenne már a varvárt?

Könyvi hirtő állott meg a bejárat előtt. A kocsiból pedig egy alacsony úri ember ugrott ki, fekete, gondór korszakállai, éles metszű arccal és élénk szemekkel, a ki az előlépti szolgálattal kevés szót váltva, azonnal az előcsarnokba lépett.

— Nos? — kérde a gróf, midőn Bazil az ajtóban megjelent és egy tálozan egy névjegyet nyujtott oda neki. A gróf felvette a névjegyet némi esodálkozással tekintetében, de alig hogy rapillantott, már el is ejtő azt, halván káromkodva.

— Az ur ut itvan? — kérde észra-rehető erőteljesen.

— Engedelmet kér a gróftól, hogy fontos ügyben azonnal tehesse tiszteletét.

Néhány pillanatilag esend volt a szobában. A gróf ujjai idegesen doboltak a karszékek oldaltámláján s azután egy látszott határozott.

— Had lépjen be!

Mindjárt azután belépett az idegen, megshajtotta magát udvariasan és mozgólott néhány lépésnyi távolsgában a gróftól, a ki úgy tett, mintha nem is venné észre a látogató jelenlétét. Az idegen ajkain félig részvételleg, félig gyanulódo mosoly jelent meg. — A gróf ur megengedte nekem, — kezdé.

A gróf csak most nézett fel.

— Ah, ön itt van? Igaz, elfelejtettem — mit kíván tőlem, Barnauer ur?

Mivel a gróf ur nem találta érdemesnek, kétszeri alázatos iratimra válaszolni,

váló eredményeket mutattak fel. Az alapítványi összeg kamatainak lelkismeretes felhasználásával nemcsak az áldott emlékü miniszter által hazánk felszárítására elérni kívánt célok fognak a megvalósuláshoz közelebb jutni, de a népnevelés nehéz munkájával foglalkozó és oly gyakran a legnagyobb nélkülözésekkel küzdő néptanítónak áldásos munkájuk teljesítéséhez anyagi és erkölcsi gyámolítás fog nyújtani.

— Legfelsőbb kitüntetés. Ő Felsője a király He p n e r András rkási takerőszakos igazgatójának közhasznú működése elismerésül az arany érdemkeresztet adományozta.

— Szőlőbirtokosaink figyelmét e helyen is felhívjuk arra a jelentésre, melyet a phylloxera-ügyben tartott pécsi kongressus az aradi gazdasági egyesület kiküldöttjeit az egyesület közgyűléséhez intézte, s a mely jelentés lapunk közgazdasági rovatában olvasható.

— Esküvő. B i r ó Lajos aradmegyei földbirtokos tegnap vezette oltárhoz Budapesten az egyetemi telyomban P a t a y Ilián kisasszonyt Patay Ferenc nagybírókosnak és nejének szül. P o d m a n i c z k y Gizella bárónéknak leányát. Sok szerencsét a szép frigyes!

— Magyarosodás. K ö n i g s g n a d Krasó-Szöröpy vármegyébe bekelezett községnek belügyminiszteri rendelettel megengedtetett, hogy nevét „Királykegy“re változtassa át, illetve, hogy ezentúl az utóbbi néven neveztesse.

— Lassan hajts! Urbányi János Arad város főkapitánya a következő hirdetményt bocsátotta ki: Tapasztaltottnak, hogy többszörös figyelmeztetés dacára s a fennálló törvényrendeletek figyelmen kívül hagyásával, úgy a magán- mint bérkocsikkal a város területén sebesebben s vigyázatlanul hajtának máltal már számos elgázolás s egyéb szerencsétlenség idéztetett elő. — Mintán a mások személyét s vagyonát veszélyeztető sebes s vigyázatlan hajtás, valamint a kocsisra vonatkozó szabályok áthágása rendőri kihágást képez, figyelmeztetnek a fogat tulajdonosok, miszerint a városban általában lassan, s utcáik befurdolójával s átjáróknál lépésben a templom utca főúri torkolatától a Kőlcsey-utca kiágazásáig és más szűk utcákban lassu kocogással vigyázza hajtásukat, a szemközti jövő fogatoknak a bérkocsi szabályrendelet 21-ik §-a értelmében mindég balra térjenek ha ki, s hajtás közben rendőri közeg által megállásra felszólítottatnak, rögtön megálljanak, mert a ki ezen szabály ellen vét az 1879. évi XL. t. c. 120 §-a értelmében cizárrással és pénzbírsággal fog büntettetni.

— Az aradi gazdasági egyesület évi vándorközlését október hó 7-én, azaz vasárnap délelőtt 9 órakor fogja M ő n e s e n, a m. kir. állami vizezelléreképző helyiségében fogja megtartani. A tárgyalási tárgyak lesznek: 1. Előki megnyitó beszéd. 2. Válaszmány jelentése az egyesület múlt évi működéséről. 3. A számvizsgáló bizottság jelentése az 1887. évi pénzügyi állapotról. 4. A pécsi filloxeraügyi kongressusra kiküldött bizottság jelentése. 5. Indítványok. A közgyűlés befejezése után a menési m. kir. állami vizezelléreképző, esetleg a paulis-barackai amerikai szőlőtelep is megzemléltetnek, mely alkalommal az itt levő direkttermő amerikai szőlőfajok, valamint azok gyümölcse, továbbá az amerikai alanyokra eszközölt fás és zöld ojtások is az érdeklődő közönségnek bemutatni fognak. Délben a gyoroki nagyvendéglőben társas ebéd.

— A karánsebesi vagyonszétválás elnöke. Karánsebesről írják nekünk: A karánsebesi vagyonszétválás dőltökön közgyűlést tartott, melyen C s o d a Traján elnök lemondását felolvasták. A közgyűlés egyhangulag elhatározta, hogy Doda felkérendő, miszerint továbbra is megmaradjon elnöknek. E határozat azonnali végrehajtásában küldöttséget menesztettek Doda Trajánhoz, és a közgyűlés egyhangu kérélmének adtak kifejezést előtte, mire Doda megköszönve a beléje helyezett bizalmat, kinyilatkoztatta, hogy továbbra is megmarad elnöknek.

— Eljegyzés. B e c k Károly az Adria biztosító társulat tisztviselője jegyet váltott B á r c z y Teréz kisasszonnyal, özv. Bárczy Tóbiásné kedves és szeretetreméltó leányával.

— A sajtó ördöge. „Typographia“ legnagyobb száma folytatja az érdekes s olykor hasznosító komikuma sajtóhiba szemlélyen közlését. Most a kisebb lapok kerültek sorra. A B u d a p e s t - b e n j e l e n t m e g e z e n t o m e g h á z a s s á g á j a n l a t: „Nőstini óhaj egy siketnéma (ki állandó fogalkozással bír) keresztény vallásu 20-30 siketnéma nővel, kinek némi bozománya is van. Arzéképpel mellékelt levelek Franz Vilmos, Budapest, I. Holdvilág-utca „szám cizemzők“. A jó öreg V a s á r n a p i U j s á g s e m m e n t e t t l a m i n d e n h o v á b e f e r k ö z ő m a l i c i o z a s g r o m t ó l, s h a n é h a m e g o s i k r a j t á h á t u g a n c s a k h a t a l m a s m e r t é k á p é l d á u l: „A dán király nagy hódításokat tett Európában — l o v a i v a l i. (leányával h.) Egyik a rengeteg orosz birodalom uralkodójának neje, a másikkal fejt pedig a közeli jövőben a másik nagy birodalomnak, az angoloknak, koronája fogja ékesíteni.“ A boldogult F ü g g e t l e n s é g - b e n j e l e n t m e g a k ö r t e k e z ő k: „Temesvároztól szépen áll a kormánypart. Mult vasárnap nagy garra s ü l e s t (gyűlést) rendeztek, melyen a felhivatalos „Délmagyarországi Lapok“ vallomása szerint 40 kétségbeesett ember jelent meg.“ Sőt a minden hivatalosok leg-hivatalosabbja, a „K é p v i s e l ő h á z i N a p l ó“ s e m á l t a t a e g y i z e n a k ö v e t k e z ő l e g z ú t a t l a n a k o r m a n y p a r t o t: „Azon véletlenség, hogy az intendáns férfi látogatói közül éppen annyit hívott meg mint a mennyit az operaház táncosnői közül. (Zajos m o r g á s a j o b b o l d o t a n), az lehet görög izlés és talán a symmetria kedvéért történt.“ Egy operai kritika o s u z o s b a l l e r i n á t k a t e m l e g e t o s i n o s h e l y e t i. A „V a s u t i K ö z l ö n y“ pedig a következő közleg jelezte az idén egy új munkatárs belépését: „Sikerült egy elsőrendű vasuti szakírót lapunk részére m e g n y o m n i (megnyerai helyett).“

— Hangverseny. S i g m o n d Sándor, a budai zenekadémia hegedűtanára C s e r m é n y i Mária asszony kíséretében hangverseny körutára indult, mely alkalommal a vidéki városok közül első sorban Aradon fog hangversenyezni. A koncert megtartásának ideje csak később fog megállapítani.

— A kladvai erdőőr meggyilkolásával vádolt Bogár Pável és Bogár Nika korcsinói lakosokat a kir. ítélő tábla f e l m e n t e t t e s s z a b a d l á b r a h e l y e s t ü k e t r e n d e l t e e l, m i n e k f o l y t á n a z a r a d i t ö r v é n y z é k, m e l y v á d o l t a k a t — m i n t a r r a o l v a s o i n k m é g e m l e k z n i f o g n a k — e g y e n k e n t 15-15 évi fegyházra ítélte, már szabadlábra is helyezte. A kir. tábla ítélete ellen az ügyész fellebbezett. Jogászai körében érdekel várvák ez ügyben a kuria ítéletét.

— Az unjenczoknak, kik a folyó évbén sorozták be, október hó 1-én kell bevonulniok. Az aradi rekrutának hétfőn reggeli 6 órakor kell jelentkezni az aradi várban, hol még sznap felöltik a monduzt.

— ma bizony, — szavamra — több a bajom és költségem, mint a haszon, hogy a gróf urnak szolgáljak!
A megszüllött halvány arca biborvörös lett a dübölt:
— Es ilyesmit szemembe mer mondan? Szemtelen azonnal ki! — Es reszkető kezével az ajtóra mutatott.
— Megyek — megyek! — kiáltott Barnauer felállva. Csak annyit mondjon meg a gróf ur, hogy magammal vihetem-e harminczegyszer négyász márkát, vagy hogy nyújtsam-e be keresetemet?
A gróf kebléből a tetszetlen düb nyögése tört ki. Az az ember, a ki oszusz-mászu udvariassággal az elmúlt napokban undort keltett benne, ez az ember marészel így beszélni véle. Mi is lett Reinstein urából! Es mégis meg kellett magát fékezni, le kellett küdenie bosszúságát. Hiszen minden — az utolsó állott kocskán. Ha már annyira ment a dolog, hogy panaszt emelnekkellene, akkor már nem lehetett arra gondolni, hogy Bodo gazdagon házasodjék.
— Táhát minő határozatot vigyek magammal? — kérde az úgnök rövid színtelt mulva, miatt az ajtóban állott volt meg.
— Fontoljuk meg a dolgot, Barnauer ur és addig is álljon le, — mondá a gróf az összes szolgálatára álló őnuralommal.
— Mivel a gróf ur belátta elhamarkodását, egy bizonyosan jutunk valami okos megegyezéshez, — vélte Barnauer, ismét helyet foglalva. — Engedja meg nekem a gróf ur, hogy még egy n. hány szót bocsássak előre!
— Beszéljen.
— A gróf ur nem fogja rossz néven venni, ha úgy beszéllek, mint a hogy egy üzetemberhez illik, az az tisztán és nyíltan. Tudom, hogy a gróf urnak az kellemetlen, hogy a hátralékos kamatokat fizesse. Ha a pénzt még egyszer előlegezem, akkor az összeg, hozzá számítva perzentjeimet és üzleti proviziómat, nem sokára oly nagyra nőne, hogy a gróf ur épen ségrel képtelen volna a fizetésre és vége még is panaszra kerülne a sor. Erre aztán a hypothékát is felmondarát és a birtokok nyilvános árverés alá kerülének.

— Es ilyesmit szemembe mer mondan? Szemtelen azonnal ki! — Es reszkető kezével az ajtóra mutatott.

— Megyek — megyek! — kiáltott Barnauer felállva. Csak annyit mondjon meg a gróf ur, hogy magammal vihetem-e harminczegyszer négyász márkát, vagy hogy nyújtsam-e be keresetemet?

A gróf kebléből a tetszetlen düb nyögése tört ki. Az az ember, a ki oszusz-mászu udvariassággal az elmúlt napokban undort keltett benne, ez az ember marészel így beszélni véle. Mi is lett Reinstein urából! Es mégis meg kellett magát fékezni, le kellett küdenie bosszúságát. Hiszen minden — az utolsó állott kocskán. Ha már annyira ment a dolog, hogy panaszt emelnekkellene, akkor már nem lehetett arra gondolni, hogy Bodo gazdagon házasodjék.

— Táhát minő határozatot vigyek magammal? — kérde az úgnök rövid színtelt mulva, miatt az ajtóban állott volt meg.

— Fontoljuk meg a dolgot, Barnauer ur és addig is álljon le, — mondá a gróf az összes szolgálatára álló őnuralommal.

— Mivel a gróf ur belátta elhamarkodását, egy bizonyosan jutunk valami okos megegyezéshez, — vélte Barnauer, ismét helyet foglalva. — Engedja meg nekem a gróf ur, hogy még egy n. hány szót bocsássak előre!
— Beszéljen.
— A gróf ur nem fogja rossz néven venni, ha úgy beszéllek, mint a hogy egy üzetemberhez illik, az az tisztán és nyíltan. Tudom, hogy a gróf urnak az kellemetlen, hogy a hátralékos kamatokat fizesse. Ha a pénzt még egyszer előlegezem, akkor az összeg, hozzá számítva perzentjeimet és üzleti proviziómat, nem sokára oly nagyra nőne, hogy a gróf ur épen ségrel képtelen volna a fizetésre és vége még is panaszra kerülne a sor. Erre aztán a hypothékát is felmondarát és a birtokok nyilvános árverés alá kerülének.

(Folyt. köv.)

— Terjed a filloxera. Temesvármegye Nagy-Selmák és Gattaja községeknek szőlőiben a filloxera jelenléte megállapítván, a nevezett községek határa, a földmívelés, ipar-és kereskedelmügyi m. kir. miniszternek rendeletével zár alá helyeztetett.

— Utóállítás volt tegnap délelőtt az aradi várban, mely alkalommal előveztetett 8 hadifőtes, kik közül 2 besoroztatott, 5 visszahelyeztetett, 1 pedig töröltetett. Megvizsgáltatott az alkalommal 2 főronk is, kik munkaképeleneknek találtattak.

— A városi tanácsülés a po.gazmester távolléte miatt tegnaptól hétéfőre halasztott.

— Ozintá fizkó az öt éves kisPawlas Józsi, a ki bátran kimondja bárki előtt, ami a szívében van. Így mikor Albrecht főhercege jött Piskin, ahol a kis Józsi lakik a főhercege más-szor is kérdé, hogy hogy hívják, mire a gyerek csak m. haragosa felelte: „Mondtam már, hogy Józsi!“ — Most Károly Lajos főhercegeknek is hasonlóan felelt. Huszár ruhában ott állt ő is a gyermekek sora előtt. A főhercegeknek fel-tűnt a kis huszár s megszólította. A többek között azt is kérdé tőle: „Meleged van-e Józsi?“ A gyermeknek nagy melege lehetett, mert azt felelte: „Pereze, hogy melegem van, mert sokáig kellett várni a királybácsit.“ A herceg elmosolyodott s a kisérőkhöz fordulva mondá: „Igaz van a kis Józsinak, mert csakugyan megvárakoztatam mindnyájukat.“

— Iparügyi döntvény. A földmívelés, ipar-és kereskedelemügyi miniszterium egy konkrét eset alkalmából kimondotta, hogy katonai kövások csak akkor dolgozhatnak magán- (nem katonai) személyeknek, s csak akkor tarthatnak polgári segédek, ha az ipartörvény követelményeinek megfelelően ipari igazolványt váltottak.

— Krasó-Szöröpy megye őszi közgyűlése október hó 8-án és következő napjain fogja megtartani.

Színház.

— szeptember 29.

— Bánk bán került színe első előadásul nem egészen telt ház előtt a mit megmagyaráz a nap folyamán szépre fordult idő, mely a hegyek közé esalta szüretre a legtöbb színházlátogatót. A földzinten azért sokan voltak, a kik érdekeltek és figyelemmel kísérték a drámai személyzet nagy részének első bemutatását. Bevezetést a zenekar Barna Izso karmester „Magyar nyitány“-át adta elő, melyet a közönség megtapolt. Ezután egy allegoria következett: „Thalia üdvözölje.“ A mint a függöny felgördült, az előtérben levő személyzet az „Isten áldd meg a magyart“ első vorszakát énekelte, majd Thalia tunt elő, s felelte a nemté lebegett, a háttérben pedig magyar ruhás alakok állottak. Felirások is bocsátottak alá: „Ha az ipar és szorgalom egyesül.“ „A jutalom nem maradhat el“, s végül: „Eljön Arad város közönsége.“ A közönség a sikerült képet élénken megtapolta. Magáról a drámai előadásról nem szándékunk részletezéssel írni. A szereplőket egy-kettő kivételével először láttuk, s így korai lenne az ítéletmondás. Mindazáltal konstatalhatjuk, hogy az előadás összességé volt, s a közönségnek volt alkalma tetszését nyilvánítani. K a z a l i e z k y (Bánk bán) mindjárt megnyerte a közönség rokonszenvét szép szavalásával s egy pár jelenetnél taptos is kapott; B r e z n a i Annát (Melinda) is készser hirta a közönség a függöny elé és megtapolta nyílt jelenetben is; S z e n t e s i Ilna (Gertrud) határozottan jó volt; S z é p Aladár (Biborach) gyakorlott színész; a régiók közül B a c s Károly (Petur bán) és F e n y é r i Mór (Tiborcz) emelték az ösztájtékok. De ismételtük, hogy nem kívánunk most még kritikát írni. Megvárjuk, míg a társulat össze-szokik s a tagok is megbarátkozniak az új helyzettel. Részünkről a mai előadás után a legjobb reményünk vagyunk az ensemble iránt; kedden egybírart lesz már alkalomunk a főbb drámai erket a „Vas gyáros“-ban látni, a melyben Medgyaszay Evelinhez is lesz szerencsénk Claire szerepében, míg a vaegyáros Kallazky lesz.

IRODALOM és MŰVÉSZET

— Uj regény Csiky Gergelytől. Ismét két kötetet kaptuk az E g y e t e m e s R e g é n y t á r n a k, melyek csak rövid idővel ezeltől hagyták el a sajtót. Cime a két kötetnek: „A z e l v á l t a s z o n y c.“ Irta C s i k y Gergely. Az Egyetemes Regénytár a budapesti Singer és Wolfner könyvkiadó cég e kitűnő vállalat, mely megjelenésével valódi hiányt pótol s ugyszólván nélkülözhetelenné vált a magyar olvasó közönségre nézve, megkezdte negyedik évfolyamát. — Csiky Gergely regénye az új évfolyamnak 1. és 2-ik az egész gyűjteménynek pedig 55-56-ik kötetét képezi. Hirnevesebb magyar írófők jobb és érdekesebb regényit allg adhattak volna a kiadók. — Erdékes reánk nézve már azért is, mert „Az elvált asszony“ Csiky Gergelynek az első könyvalkában megjelent regénye. Egy valóban érdekes történetet beszél el a szerző e két kötetben, mely leblincseli az olvasó figyelmét az első lapon, s érdeklődésünket fokozza leköve tartja azt mind végig. Legkevesebbé sincs rovarása a regénynek, hogy meg vagyunk szokva Csiky alakjait személyeire látni a színpadon. Az ügyesen bonolyított mese s erős drámaság következtében ösökké lesznek az egyes személyek előttünk a regényben is. — Különben minék bővábban szólunk — Csiky uveve maga a legtöbbet mond, még csak annyit, hogy a színpadon szerzett sikereit, Csiky Gergelyt regényével csak az el fogja. Végül, most mikor az Egyetemes Regénytár negyedik évfolya-

mába lépett, nem mulaszthatjuk el azt újlag a nagy közönség partfogásába ajánlani. Az eddig megjelent 54 kötet nagyobbára első rendű írók munkái, változatosan mutatva be a francia, angol, német, orosz, spanyol — s mi nekünk legfőbb — a hazai írók termékeit. — Az új évfolyam részéredig mint értesülünk, több tekintélyesebb hazai írók mint: M i k s a z á t h, A b o n y i, D e g r é, B e n i e z k y n é, V a d n a i K., K a z á r s t h. és külföldi mint R i d e r, H a g g a r d, O h n e t, F e u i l l e t, Z o l a, C h e r b u l i e z, C o n v a y s t b. legújabb műveit szerezték meg a kiadók. E névsor kellő biztosíték arra nézve, hogy a közönség feltétlen bizalommal forduljon a vállalatához. Megérdemli azt nemcsak a válogatott, kitűnő tartalom, hanem a legzigorubb követelményeknek megfelelő szép nyomás és papiros, tartós és izléses kötés s végül a paratlan olcsó ár miatt is. — Egyegy kötet bolti ára diszes piros vászonkötésben 50 kr. Oly ár, mely mindenkire nézve lehetővé teszi, egy valóban becses házikönyvtár megszerzését. Minden hóban 1 vagy 2 kötetből álló teljes regény jelenik meg.

KÖZGAZDASÁG.

Az „Aradi gazdasági egyesület“ bizottságának jelentése.

(A pécsi filloxera-ügyi kongressusról)

Az aradi gazdasági egyesület által a pécsi filloxera-ügyi kongressusra kiküldött bizottság jelentését, adjuk a következőkben:

Tekintetes Közgyűlés!

Az 1888. évi pécsi kiállítás tartama alatt, folyó évi augusztus hó 15. és 16-ik napján Pécsset, közüdmösön szerint egy filloxeraügyi kongresszus tartottat, a melyen való részvevőkre a végreható bizottság a többi közt az aradi gazdasági egyesületet is meghívta. Egyesületünk igazgató választmánya ezen meghívást július hó 14-iki ülésben tárgyalva, tekintettel arra, hogy a filloxera elleni védekezés az aradi hegyalját nagyon közelről érdekl: elhatározta, hogy ezen kongresszuson képviselvetűi fogja magát és a képvisellett (a a l J e n ő a l e n ö k ö k t. V i z e r P é t e r P á l, t a g o t é s M a r r e h a l l Lajos titkárt bizta meg. A kiküldöttekhez, ezek felkérésére folytán csatlakozott V a r g h a Imre, a menési állami vizezelléreképző igazgatója és egyesületnek szintén választmányi tagja, úgy hogy az aradi gazdasági egyesület a pécsi filloxeraügyi kongresszuson a megnevezett négy tagból álló bizottság által volt képviselve.

Ezen bizottság nevében van szerencsénk, a igazgató választmány felhívása folytán, a tisztelt közgyűlés elé a következő jelentést terjesztöni:

A kongresszus több törvényhatósági és gazdasági egyesület kiöndötteinek, a kormány szakértőinek és nagy számu szőlőbirtokosoknak élénk részvevőle és érdeklődése mellett programmszerűen folyt le.

Az előadások sorát dr. Horváth Géza, az országos filloxera-kísérleti állomás főnöke nyitotta meg, a phylloxera természetrajzáról értekezvén és a phylloxeraügyi állást hazánkban és a külföldön ismertvén. — Az előadó által felsorolt számszerű adatokból kitűnik, mily óriási pusztítást vitt végre nemzeti vagyonszűken már eddig is ezen kártékony parányi rovar és mily kevéssé áll arányban a pusztítással nálunk a védekezés. De beszéljünk maguk a számok. A magyar állam területén a phylloxera-vész első feldezése, tudniillik 1875. óta, 810 községben 132,352 katazsteri hold szőlőt lepett meg 1887. év végéig, a melyből 55,615 katazsteri hold már egészen megsemmisült. Ez óriási pusztulással szemben hogyan áll a védekezés ügye? A hivatalos jelentés szerint 1887. évbén 235 hold szőlő gyérítettett szénkézzel, az amerikai szőlővel beültetett terület pedig mintegy 400 holdat tett.

Másképp áll a dolog Franciaországban, hol a filloxera lepett terület jóval nagyobb ugyan, mint nálunk, mert az 1886. év végén 576,186 hektarra rugott, a vész fellépése óta elpusztult szőlőterület pedig az egy millió hektart már jóval túlhaladta. A különség köztünk és Franciaország közt az, hogy míg nálunk a filloxeravész által elpusztított szőlőterület évről-évre rohamosan nő, addig Franciaországban az elpusztított szőlőterület inkább fogy, mint emelkedik, mert a vész ellen erőlyesen védekeznek, különösen amerikai szőlők ültetése után. A beérkezett hivatalos adatok szerint ugyanis Franciaországban kilombóré védekezési módok közül 1887-ben az elerásztás mintegy 26,665 hektaron, a szénkézzel való gyérítés 66, 205 hektaron a szénkézzel-kálmumal való kezelés 8,820 hektaron alkalmaztatott, míg az amerikai szőlőkkel beültetett terület 766,517 hektarra emelkedett.

Horváth Géza előadása, különösen az általa felsorolt számadatok a kongresszust, arról hogy edigi védekezésünk távollóról sem áll arányban a vész nagygyával, és ha Magyarország hirnevese szőlőszőlőit a különben rövid idő múlva bekövetkező megsemmisüléstől megmenteni akarjuk, a védekezést általánossá kell tenni.

A következő előadó K o r i c s á n s z k y J á n o s, a kecskeméti állami, Miklos-telep kezelője volt, ki a phylloxera-vész természet és homokta-jok utján való védekezést ismertette elő oly szakszerűen, mint behatón. Előadásában először röviden egybefoglalta a futóhomok általános tulajdonságait, aztán szözlött filloxera mentesítő hatáskán feltételeiről és az erre vonatkozó tapasztalatokról. Végnél fogva ismertette az új homoki szőlők telepítésénél követendő eljárását.

Tekintve, hogy Arad megyében — leg-
alább a mi tudomásunk szerint — immunus homoktalajok új szőlők betelepítéséhez nem állanak rendelkezésre, — ezen különben

igen tanulságos és érdekes előadás részletes ismertetését az alkalommal nem tartjuk gyakorlati jelentőséggel bírónak. Egyes-
rűsen csak megemlíteni tehat, hogy a kongresszus ezen előadásból kifolyólag a következő határozati javaslatot tette magáévá:

1. Kéréssek fel a magyar földmívelési kormány, hogy a földtani intézet évenkénti felvételeinek programjába lehetőleg a hazai homokterületek tanulmányozását vegye fel, és ezzel kapcsolatban azok térképezését és leírását rendelje el.

2. Mondja ki a kongresszus, hogy egy hazai viszonyinkhoz mért s a homoki szőlők okszertü területét tárgyzó népszerű szakmunkára szükség van és kérje fel a magas földmívelési kormányt egy ily munkakiadására.

Atérünk ezután dr. Roboz Zoltának, Tolna megye filloxera-biztosának előadására s phylloxera elleni védekezésről szénkéng alkalmazása mellett. Az előadó szerint az, hogy Magyarországon a phylloxeravész rövid 13 év alatt oly rohamosan haladt előre és oly jelentékeny területeket tett pusztasággá, a birtokosság tájékozatlanságán, indolenciáján és hiteltelenségén kívül, a helytelen iránynak is róható fel, melyben a védekezés ott, a hol ilyenről egyáltalában az országban szó lehet, vezetett. Ha egy borvidéken egy veszélyes állat fellép, nem arról kellene már első sorban beszélni, hogy miképen rekonstruáljuk szőlőinket ellenálló amerikai alanyokkal, hanem arról, hogyan tartuk meg a lehetőség határáig a már meglévő vagyont. Azt kell mindenek előtt kérdezn: Van-e mód arra, hogy egy százezreket, sőt milliókat érő borvidéket rendezzünk, rendez termő képességben fenntartsunk s ezen fenntartási mód vajjon arányban áll-e kiadás tekintetében avval a haszonnal, mely mód alkalmazásából az illető borvidékre, vagy az egyes szőlőbirtokosokra hárulhat? Ezen kérdésre előadó határozott igennel felel, midőn azt mondja: „Mai nap már van mód arra, hogy európai nemes szőlőfajtáinkat megtartsuk, s ez a szénkéngnek okszertü helyes alkalmazásában rejlik.“ Ezen állítás beigazolása céljából utal Franciaországra, hol mai nap több száz helyen 8-14 év óta szénkéngszőlők vannak a legzsebb szűben és a legteljesebb produktíval, és semmi észszű indok nem hozható fel az ellen, hogy ezen szőlők még 12 sőt 24 évig ki ne bírják az okszertü alkalmazott szénkéngszőlőkkel, mely emellogya a legreálisabb védekezési mód.

Az előadó ezután elismeri, hogy hazánkban a szénkéng alkalmazása igen sok helyen balsikerre vezetett, de ezt egyedül a szénkénggel való helytelen eljárásnak tulajdonítja. Másnak kell lenni a belévelt szénkéng mennyiségnek kavicsos, porzsem talajban, másnak homokosban. egészen manak erősen kötött agyag s ismét másnak a gyengén kötött agyagtalajban. Befolyásos: van a sikerre a szőlő kora s azis, hogy a szénkéng minél egyenletesebben oszlik el. Ezekben kivől fontos szerepet játszik még az időnek megválasztása, melyben szénkéngszőlők. Előadó szerint az özni gyérítésnek nincs az a kedvező hatása, mint a tavaszi és nyári-
nak: de akár mily időben történjék a szénkéngszőlő, a legnagyobb figyelem fordítandó arra, hogy a talaj teljesen át legyen száradva.

A mi azt illeti, hogy a szőlő elbirja-e szénkéngszőlőre járó költséget többletet? — előadó ezen kérdésre is Magyarországon első rendű borvidékeit tekintve, határozott igennel felel.

Szól ezután még a közös védekezésről a szőlőbirtokosok szövetezte által, majd panaszosan említi fel, hogy Magyarországon egyedül az állami kezelés alatt álló zalathán kohó gyárt szénkéngszőlő meg pedig megrádrán és rosszat, végül polemizál azokkal, kik amerikai szőlők ültetését és beoltását ajánlják a phylloxera elleni védekezés eszközeül.

Beterjesztett határozati javaslata oda irányul, miszerint:

1. Kéréssek fel valamennyi törvényhatóság, hogy a phylloxera elleni védekezést saját területén szabályrendeletileg s imperatíve szervezzék, sőt kéressék fel a képviselőház a phylloxera elleni védekezésről egy törvényt alkotni, minthogy az 1883-dik törvény igen sok kívánni valót hagy hátra.

2. Kéréssek fel a nagyméltóságú földmívelésügyi miniszterium, hogy addig is, míg egy szénkéng gyárt sikerül megteremtteni, — utastítsa a zalatháni állami kohót, hogy jó minőségű szénkénget állítson elő.

3. Kildjón ki a kongresszus egy szűkebb körű bizottságot, mely e pécsi kamarával együttesen Pécsset vagy Szegszárdon egy szénkéng gyárt részvénytársulati alapon létesíteni igyekezzék.

A kongresszus ezen határozati javaslataot, mert azt hitte, hogy az előadó vele tultott a czeion, nem fogadta el. Erre hosszas eszmecsere után és ennek hatása alatt az előadó maga javaslatot oly értelemben módosította, hogy a szénkénggel való gyérítés ott, hol az magát küzeti és annak alkalmazását a viszonyok megengedik, ajánltassék a szőlőbirtokosoknak; továbbá kéressék fel a kormány, hogy jó minőségű és olcsó szénkéng előállításáról gondoskodjék. A kongresszus a javaslatot ily értelemben egyhangulag határozattá emelte.

Ezzel a kongresszus tárgyalásai mára napra halasztatvan, ekkor M o l n á r Ileván, a budai vizezelléreképző igazgatótól tartott f e l o l v á s á s t a z a m e r i k a i s z ő l ő f a j t a k é s o j t v a n y o k r ó l, mely felolvasást a kongresszus idején, egész terjedelmében közöltük. Ennek előadása után M o l n á r igazgató a kongresszusnak az amerikai szőlőfajok utján való védekezésre nézve a következő határozati javaslatot ajánlotta:

Első huzás
már
1888.
október 15-én.

Minden sorsjegynek nyernie kell.

Legujabb legjobb és legolcsóbb sorsjegy.

Előjegyzések az új

JÓ-SZIV SORSJEGYEKRE

már most elfogadtatnak az eredeti feltételek mellett minden jutalék vagy költség felszámítása nélkül, az előjegyzések zárlata

1888. október 3-án.

Egy eredeti sorsjegy ára csak 2 forint 85 krajczár.

Előjegyzéseknél foglaló gyanánt 50 kr. teendő le, a hátralék-összeg október hó 10-ig fizetendő le.

WALLEFISCH ARMIN

bank- és váltóüzletében ARADON.

Alapítva
1875-ben.

Alapítva
1875-ben.

Az előjegyzések
zárlata
1888.
október 15-én.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítettek.

Minden sorsjegynek nyernie kell.

Egy eredeti sorsjegy
csak
2 forint 85 kr.
Előleg
50 kr.

Minden sorsjegynek nyernie kell.

Minden sorsjegynek nyernie kell.

Főnyeremények:
30.000 frt
20.000 frt
18.000 frt
15.000 frt
stb.

Az 1885. évi országoskiállításán nagy
éremmel kitüntetett: Verseny és
kivitel képességért, nagyban
termelés és fontos javításért

Rozsnyay Máttyás

gyógyszertára
és művészies laboratoriuma
ARAD,

Szabadtság tér 1-5 szám alatt

A PO-HO

Chinából hozzánk származó gyógyszer rövid
idő alatt Európában híressé lett s orvosi
körökben is feltűnt az azon hatalmas
rejtél fogva, melylyel az eddigi gyógy-
módokkal a legtöbb esetben dacoló betegsé-
gek, mint migrain vagy féloldali fej-
fájás ideges fogfájás, fejszába-
söt még a gyomorszába és egyéb
ideg bajok is — vele gyorsan és ki-
váló sikerrel gyógyíthatók.
Használati utasítás: Ujhegygel 1-2
cseppet kell dörzsölni a szert, a mint az
ideges fájdalom itt vagy ott mutatkozik or-
sebben, a homlokon vagy halántékon mig-
rain esetében; az arczesontan arczszábnál;
fejtőn vagy torkon egyéb fejtájánál; az
állkapozán ideges fogfájás esetében, a gy-
mor tájon gyomorzsábnál, vagy hystericus
hányingernél.

A Po-ho különben is igen illó essentia
lévén a bekenet helyeken az ellilánást gyenge
legyezgetés által elősegíthetjük, mi a hatást
fokozza. Mivel ellilánása közben a szemet
könnyezésre ingerli, ezért azt ilyenkor
behunyni.

A legkomolyabb bécsi orvosi szaklap
a "Wiener medizinische Wochenschrift" a
Po ho felől következőleg nyilatkozik:

"A Po-ho itt orvosi valamint a közön-
ség körében valóságos feltűnést okoz. Hatá-
s migrain, fejtájás és neuralgia esetében
valóban meglepő, 1-2 csep a fájdalom
helyre bedörzsölve elegendő a fájdalom szon-
nali csillapítására. Ezen gyógyszer sokszoros
tapasztalás után a legm. elegbben ajánlható."

Ara egyes üvegnek 85 krajczár.

Kapható Aradon:

Rozsnyay Máttyás,
gyógyszertárában

Szabadtság-tér 1-5 szám alatt.

Kéves haszon, nagy forráalom.

Teljes tisztelettel értesitem nagybecsült vevőimet és a t. közön-
set, hogy a legujabb árucikkkel dusan ellátam
közmű-, rövid-, norinbergi-, fehérnemű-áru
és
gyermekjáték-üzletemet.

Leszállított árak, mesés olcsóság és a cikkek finomsága felülmulthatlanok.

- Egy vég vászon 30 ruf. 4.50 5.50 6.— 7.— 8. frt.
- Caoda creász és szilárdi vászon 3, 6, 7, 8, 15 forintig
- Különféle vásznak rófe 12, 14, 16, 18, 20, 25 krajczár.
- Kanász, szőny, 1 vég 30 ruf. 5, 6, 7, 8, 9 frt.
- Különféle oxford kaphir 18, 20, 22, 25, 30 krajczár.
- Kartók, legujabbak 16, 18, 20, 22, 25 kr.
- Divatos barketok 16, 20, 22, 25, 27, 30, 36 krig
- Kockázott és szines szövetek 16, 18, 20, 25 kr.
- Croppok, begek, casmírok, loien, dupla széles, minden
szinben 30, 35, 40, 50, 60, 70 kr.
- Fekete lüszterek 20, 22, 25, 30, 40, 50.
- Fekete tornok, casmir és Cropp, dupla széles 50, 60, 70.
80, 90, 1.— 1.60-ig.
- Finom ezéna mosókélmék gyermek és férfi öltönyökre
25, 30, 40, 50 kr.
- Vitorlavásznak 20, 22, 25, 30 kr.
- Törülközők 16, 18, 20, 25 kr.
- Asztalkendők és pohártörülők 20, 22, 25, 30 kr.
- Asztalterítők szinesek 34, 40, 1.— 1.20 1.50, 2 frt.
- Asztalterítők és asztalkendők 6 személyre 3.50 4.—, 12
személyre 6, 7, 8 frt.
- Csipke és juttefüggönyök 20, 22, 25, 30, 40 kr.
- Zabkendők fehér és szines 6 drb 40, 50, 60, 1.— 5 frt-ig.
- Női- és gyermekcipők csodál. olcsó árbaa.
- Gyermekcipők 5.50 6.50 7.50 8.50.
- Egyernyők 90 kr. 1. 1.20 1.50, 2, 3, 4, 5 frt.
- Finom chifon, oxford és kretoningek 90 1.—, 1.20, 1.50,
1.80 2 frt.
- Dolgozó-ingek 65, 70, 80, 90 kr.
- Férfi lábavatók vászonból 60, 70, 80, 90 kr.
- Finom női ingek 65, 75, 85, 90, 1.— 20, 1.50.
- Fehér és szines alsó-neműk 30, 30, 1.— 1.20, 1.50.
- Mollifűk 60, 65, 70, 80, 90, 1.20, 1.50.
- Gyermekingek 60, 70, 80, 90, 1.—
- Nyakkendők 14, 18, 20, 25, 30, 40, 50 kr.
- Finom női hálócsorotok 70, 80, 90, 1.— 1.20 1.50
- Harisnyák nők férfiak és gyermekek számára 8 10, 12
15, 20, 25, 30 kr.
- Gallérok 16, 18, 20 kr.
- Manchották 25, 30, 35 kr.
- Munkás sapkák 25, 30, 40 kr.
- Gyermek és férfi nemezkalapok 1.—, 1.20 1.50, 1.80, 3
frt-ig.
- Utazó-bördöndök (Koffer) 90, 1.20, 1.50, 10-ig.
- Kézi kosarak 25, 30, 40, 60, 80, 1.— 1.50.
- Czérent, selyem és glacekeztük minden szinben.
- Gyermekruhák, fiuk és leánykák részére.
- Szőnyegek paplanok és pokróczok. Gépész-öltönyök,
gyermek- és női kötők. Mindennemű selyemkendők,
szabókélmék, szallagok, rúszek, virágok, gombok,
czernák, pamutok, pénzcs, dohány- és szivartárcák,
asztal- és tollkések, kanalak, fog-, haj- és ruhakéfék
ujtájpipák és szipkák, illatszerek, albumok, iskola-
táskák, poharak, eszemegés-tányérok, vajtartók.

Ezekén kívül felhívom a t. közön-
ség figyelmét az annyira megkedvelt
5, 8, 10, 15, 20, 25 kros kiállítású bazáromra,
mely a legszebb és a legválasztékosabb tárgyakból van összeállítva. A t. közön-
ség pártfogásáért
és látogatásáért tisztelettel eszedezem.

KILÉNYI ADOLF ARAD,

főtér, arena épület, a kék golyóhoz.
Postal megrendelések pontosan teljesítettek. Csomagolás ingyen.

Pályázati hirdetmény.

A szentháromság szobornak a Fereuz-téren a régi
szobor anyagának felhasználása mellett való felállítá-
sával kapcsolatos munkákra ezennel pályázat hirdetlek,
s mindazok, a kik a munkálatra vállalkozni hajlandók,
felhivatnak, hogy a felállításra vonatkozó részlete
tervet és költségelőirányzatot f. évi november hó 1-ig
a polgámeisteri hivatalhoz nyújtsák be, hol a kitels
ránt szükséges felvilágosításokat is megkaphatják.
Aradon, a szentháromság szobor építő bizottságának
1888. évi szeptember hó 5-én tartott üléséből.

Kiadta:

Hoffbauer Lajos s. k.
bizottsági jegyző.

Aradi polgári Takarékpéztár

részvényársaság

(a t. Winocita-tyk templon-utcai palotájában földszint.)

Igazgatóság: Rozsnyay Máttyás elnök, dr. Mülek Lajos helyettes elnök, Elias Armin,
Freiberger Jozsef, Neumann Károly, Réthy Lipók, Varga Jozsef, Vizer Péter, Winter Adolf,
Pless Mór vezértikár.
Felügyelő bizottság: Sarolta Domokos elnök, Boros Vida h. elnök, Antolik Károly, dr.
Mittler Izidor, Wadowsky Gusztáv.

Ü Z L E T K Ö R:

1. Köszönök értékpapirokra és sorsjegyekre, az aradi telekjegyzőkönyvben nyilvántartott
ingatlanokra.
2. Váltak és egyéb utalványok leszámítása 6-7 százalék kamat mellett.
3. Értékpapírok vétele és eladása.
4. Pénbtételek kamatoása: 30 napi felmondás mellett 4½ százalékra. 90 napi felmondás
mellett 5 százalékra.
5. Kötelező takarékpénztári betételek, havi befizetés minden könyvecskére 2 frt kamatozása az
első ében 3½ százalék, a második ében 4½ százalék. Ezenkívül résessél minden
100 darab könyvecske két 100 frtos sorsjegy nyereményében évente 6 huzásban, a
két évi kötelezettség egész tartamára. A két év leteltével minden könyvecskére a megtaka-
rított 50 frt töké kamatozul visszafizetnek.
Bővebb felvilágosítás nyerhető a takarékpéztár irodahelyiségében, hol az elő-
jegyzések is elfogadtatnak. A havi befizetés f. évi június 1-től veszi kezdetét.

Arverési hirdetmény.

Közhirre tételük, hogy a pécska-kovácszházai
uradalomhoz tartozó alább felsorolt italméresi jog
bérleteknek további egy évi hosszúságú végett
Aradon a magy. kir. államjóságigazgatóságnál
1888. évi október hó 15-én d. e. 10 órakor
felsőbb jóváhagyás fenntartásával írásbeli zárt
ajánlatok tárgyalásával egybekötött nyilvános szó-
beli árverés fog tartani, melyre haszonbérleti ki-
vánók 10% bánatpénzzel ellátva oly hozzáadással
hivatnak meg, miszerint az árverési feltételek ezen
kir. jószágigazgatóságnál megtekinthetők.

- Haszonbérbe adadni fognak:**
1. Battonyai italméresi jog 1888.
november 1-től 1 évre 16200 frt.
 2. Nagy-Kamarási italméresi jog
1889 január 1-től 1 évre 700 frt.
 3. Kis-Királyhegyesi italméresi jog
1888. november 1-től 600 frt.
 4. Nagy-Majláthi italméresi jog
1888. november 1-től 1 évre 878 frt 98 kr.
 5. Pitvarosi italméresi jog 1889.
január 1-től 1 évre 2300 frt.
- Aradon, 1888. szeptember 24-én.
M. kir. államjóságigazgatóság.
(Utánnyomás nem díjazatik.)

ÜRMÉNYI TÓBIÁS

Aradon,

Főtér, 26. szám, a Pénzügyi-palotával szemben.

- 1 Atlasz selyem paplan 9 frt 75 kr.
- 1 " casmir " 5 frt 50 kr.
- 1 Casmir " 3 frt 80 kr.
- 1 Szőr matracz 9 frt 25 kr.
- 1 Afrik " 5 frt — kr.
- 1 Tengeri fű matracz 4 frt 50 kr.
- 1 Plusz utazó takaró 8 frt 50 kr.
- 1 pár lópokrócz 4 frt 10 kr.
- 1 drb pokrócz bordúrellel 1 frt 25 kr.

Egy egész ágyberendezés 21 forint.

Arverési hirdetmény.

A város által kisélejtettnek papírok eladása iránt
f. évi október hó 2-ik napján d. e. 11 órakor árverést

tart a gazdasági szék a városkáz földszinti termében.
Kikiáltási ár kilogrammonként 12 kr. Bánompénzzel
leteendő 10 frt. Az árverés eredménye a legtöbbet
ígérőnek a leütés után azonnal, a város részére pedig
csak a tanács jóváhagyása után kötelező. A legtöbbet
ígérő köteles lesz a tanács jóváhagyása után a meg-
vett papírokat legkésőbb 3 nap alatt elhordatni és a
bánompénz betudása mellett a járó összeget lefizetni.
Arad szab. kir. város gazdasági székének 1888.
szeptember hó 18-án tartott üléséből.

Kiadta.

Varjassy Lajos,
aljegyző.

M. kir. államvasutak. Üzletvezetőség Szeged.

Pályázat.

A m. kir. államvasutak däljai pályaudvarán
f. évi október 31-ik napjával megüresedő ven-
deglo üzletének bérbeadására ezennel nyilvános
pályázat nyitattik.
Felhivatnak emel fogva mindazok, kik azt
bérbevenni óhajtsák, hogy kellő bizonyítványokkal

felszerelt és szabályszerden bélyegzett ajánlatukat
jövő október hó 10-ik napjára a m. kir. á v
szegedi üzletvezetőségénél benyújtsák, melynek III-ik
(forgalmi) osztályában a bérleti feltételek is meg-
tudhatók.

Szeged, 1888. szeptember 16-án.

Az üzletvezetőség.

15873 1888.

Hirdetmény.

Arad sz. kir. város közönségének az 1888.
évre vonatkozó költség előirányzata, az annak
egyes teteit felvilágosító mellékletek a tanács
és hármas bizottságnak véleményes jelentése az
1886. évi XXI. t.-cz. 17. §-ának intézkedésehe-
képest, f. évi szeptember hó 11-ik napján be-
rölg a tanácssteremben közzszemlére kitétetnek.
Szabadágában áll azt az adózó polgároknak
megtekinteni, és arra észrevételeiket írásban a
f. évi október hó 17-én tartandó rendes közgyű-
lés előtt 5 nappal a tanácshoz betérjeszteni.
Aradon 1888. évi szeptember hó.

Arad sz. kir. város tanácsa.

Alapított
1875. évben.

Igen előnyös játéktérvel bíró sorsjegyek!

Alapított
1875. évben.

ALÁÍRÁSI FELHÍVÁS

az

1888. évi szerb királyi tiz frankos államsorsjegyekre,

kibocsátva az 1888. április 20. kelt törvényezikk alapján,

a dohánygyedárúság megváltására és annak üzemére szükséges összegek beszerzése céljából.

A sorsjegyek a dohánygyedárúság bevételei által biztosítók.

Évenként 3 nyeresemény- és 3 törlesztési huzás.

arany 300.000, 250.000, 200.000, 150.000, 100.000 stb.

francia fonyereményekkel, mely összegek minden levonás nélkül kerülnek kifizetésre.

Minden sorsjegynek nyernie kell. A legkisebb nyeresemény 12 $\frac{1}{2}$ frankról egész 40 frankig emelkedik.

A bécsi bankkegyesület (Wiener Bank-Verein) által kibocsátando ezen

1888. évi szerb királyi tiz frankos államsorsjegyekre,

melynek prospektusa alólirott előjegyzési helyén megtekinthető,

aláírásokat elfogad a mai naptól kezdve bezárólag szombatig f. évl okt. 6-ig

Wallfisch Armin

bank és váltóüzlete Aradon,

még pedig a hivatalos áron, azaz 6 frt 50 krron darabonként mely összegből 2 frt 50 kr. aláírás alkalmával fizetendő.

A felosztás (reduktió) után az egyes jegyzésekre eső címletek darabonkénti 4 frt lefizetése ellenében 1888. október 15. és 25-ike közt szolgáltatnak ki.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítettek.

Olcsó új sorsjegyek! Kitűnő játéktér!

WALLFISCH ARMIN bank- és váltó-üzlete Aradon.

WALLFISCH ARMIN bank- és váltó-üzlete Aradon.

Denaturált szesz

mindenemű házi és ipari célokra

adómentesen

nagyban és kicsinyben

kapható

Az első aradi gyártelep részvény - társulat szeszgyárában

Arad, Sége külváros.

697/1888 gazd. szám.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a nagykereskedelmi épült iskola folyosójának nyílásaira szükséges ablak- és redők elkészítésének elvállalása iránt folyó évi október hó 2-án d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási ár 1360 frt.

Bánompénztár letendő a kikiáltási ár 10% a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésben részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal. Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be s csak akkor vételnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnoknál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők. Arad, sz. kir. város gazdasági székeinek 1888. évi szeptember hó 25-én tartott üléséből.

Kiadta:

Varjassy Lajos.
aljegyző.

PHILLOXERA

Író- a trágya-szer (szén-kén) foszfat

Bajszelvény 63.97. sz. az az alatt Ezen szer által a legkedvezőbb eredményt érte el: a rovart minden fejlődési stádiumában elpusztította, a talaj fertőtlenítették és a phylloxera megéltetésére teljesen alkalmasnak teszi. A már megtámadott beteg tökéletesen új életre ébredt és ezen trágyázás által a rovarnak ovábi behatását lehetetlenné teszi és a termőképessége nagyban fokozza.

Egy töke költsége 3 krajczár.

Arak csomagolással együtt díjmentes szállítással a várpalotai vasútiállomáshoz:
5 méterméretű teltelt 3-400 töke 3 frt - kr.
1 méterméretű 6-800 " " " " 3 frt - kr.
50 kilogramm 3-400 " " " " 5 frt - kr.

Kérdések és megrendelések „BUDAFOK”-ra intézendők. Szétküldési állomás: Várpalota.

LENGYEL LŐRINCZ BÚTORGY-ÁROS.

Tisztelettel jelentem a nagyérdemű közönségnek, hogy helyben főtér 9-ik szám alatt a volt Kézsmárky-féle bútor üzlet helyiségében

új bútorraktárt

nyitottam, melyben mint a 30 év óta főnálló és Alföldszerte elsőnek ismert szegedi főútleük fiókjában dus készletet tartok, az összes bútornevekből a legegyszerűbből a legdiszesebb kivitelig.

Lakásoknak teljes, stilszerű berendezését, ugyszinte a kárpitos szakmába vágó minden munkát a legpontosabban teljesíték.

Azon biztossággal, hogy főgyekezetemet szives megrendelőimnek minden irányban való teljes kielégítésére és minden versenyt kizáró olcsó árszámbára fordítandom, tisztelettel ajánlom magamat a nagyérdemű közönség szives figyelmébe.

LENGYEL LŐRINCZ bútor-gyáros.

14415 888.

558 1-1

8060888. tkv. sz.

559 1-1

Arverési hirdetményi kivonat.

Az aradi kir. tvszék mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy néhai Kempf Luaztig Anna hagyatéki tömege végrehajtójának Kempf Ferenc végrehajtást szennvedő elleni 1098 frt tökékövetelés és járuléki iránti végrehajtási ügyében az aradi kir. törvényszék területén levő Szt.-Márton községben fekvő a 777. sz. tkjvben A. I. 1. a. beltelkes ház 403 frt becsértékben A. I. 2-3 alatt szantó és legelő 104 frt becsértékben felválti ingatlanokra az árverést 507 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1888. évi október hó 15-ike napján délelőtt 10 órakor Szt.-Márton községében tartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10% át készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyi miniszteri rendelet 8-ik §-ában kijelölt övadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánompénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Aradon, 1888. évi július hó 30-ik napján.

Az aradi kir. tvszék mint tkv. hatóság.

Arverési hirdetményi kivonat.

Az aradi kir. tvszék mint tkkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy néhai Lajk Kenta helyesebben Koszta hagyatéka végrehajtójának Gábor Mitru radnai lakos végrehajtást szennvedő elleni 48 frt tökékövetelés és járuléki iránti végrehajtási ügyében az aradi kir. tvszék területén levő a Radna község határában fekvő a radnai 242. számú tkjvben A. I. 1. alatt felvált 299. számú 450 frt becsértékű ház és egynegyed kiállományi földnek végrehajtást szennvedő Gábor Mitru illető 413 becsértékű egy ötdórásról álló ingatlanra öss. ezen az árverést 863 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1888. évi október hó 15-ike napján délelőtt 9 órakor Radna községében tartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10% át készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. ik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyi miniszteri rendelet 8. §-ában kijelölt övadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánompénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Aradon, 1888. évi július hó 17-ikén.

A kir. tvszék mint tkvi hatóság.

Két ajtós

Wertheim-féle pénztárszekrény megvételre kerestetik.

Bővebb felvilágosítást nyújt az aradi és csanádi vasutak főpénztára.

881 1888. szám.

551 1-1

Arverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a nagyhalmgyi kir. járásbírótság fenti számú végzése által Zimbró Község szegény alapja javára Vusqya Gyorgye acsuai Jakos ellen 32 frt 83 kr. hátralék töke, ennek 1887. évi december hó 15 napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 2 frt 50 perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 320 frtra becsült lovak, tehén, borjuval és 6 karó szénából álló ingatlanok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a fenti sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis Acsván alperesek lakásán leendő eszközésére 1888-ik évi október hó 5-ik napjának d. u. 4 órája határidőül kitűzték és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt N.-Halmgyon 1888-ik évi szeptember hó 22-ik napján.

Zöldy Gyula,
kir. bírósági végrehajtó.

1804 1888. pmoz.

Pályázati hirdetmény.

Arad sz. kir. város közönségénél a 1200 frt tiszti fizetéssel kapcsolatos iskola felügyelői állás üresedésbe jövén, azon tanfőriak, kik ezen állást elnyerni óhajtják, ezennel felhivatnak, hogy pályázati kérvényüket hozzama f. évi október hó 8-ig bemutassák.

Salacz Gyula,
kir. tanácsos polgármester